VOGELWACHT UDEN E.O.

Voorzitter : Jan-Willem Hermans

Broekmorgen 28 - 5401 PK Uden

Tel.: 0413-269804

Secretaris : José Escher

Kruisstraat 13 - 5388 CH Nistelrode

Tel.: 0412-650180

Penningmeester : Anita van den Acker

Raam 523 - 5403 TM Uden

Tel.: 0413-253151

Bestuursleden : Peter van de Braak, Jacques Raats en John Opdam

Bankrelatie : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

"HET BRUUJSEL" - nummer 3 - 2011

Redactieleden: Liesbeth Verkaar, Jolanda Rutten, Mignon van den Wittenboer,

Jan-Willem Hermans, John Hermans en Peter Noy.

Typewerk + correctie: Tineke Huijs Tonny Vlamings

Plantsoen 30, Heesch Vosseweide 8, Veghel Tel.: 0412-451911 Tel.: 0413-365528

E-mail: tenphuijs@home.nl E-mail: tvlamings@hetnet.nl

Eindredactie + kopij: Peter Noy

Eikenwal 186, Uden Tel.: 0413-251691

E-mail: pknov@hetnet.nl

Drukwerk + omslag: Graphiset B.V. te Uden.

Samenstelling: Graphiset B.V. te Uden.

Verspreiding : Lies Schoenmakers (coördinatie), Dorien en Theo Versteegden e.v.a.

"HET BRUUJSEL" verschijnt 4x per jaar in een oplage van 300 exemplaren (incl. links)

Clubgebouw : De Groenhoeve

Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)

Tel.: 0413-250047

Website Vogelwacht : www.vogelwachtuden.nl E-mail: info@vogelwachtuden.nl

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.

Men dient dan wel het Bruujsel als bron te vermelden.

Vogelwacht Uden e.o.

Inhoudsopgave

Colofon	Redactie	01
Inhoudsopgave	Redactie	02
Mededelingen Redactie	. Jolanda Rutten	03
Van de Bestuurstafel	. José Escher	04
Atlantische reis van Ushuaia naar Ascension.	John Hermans	05
JeugdVogelwacht start nieuw seizoen	Peter van de Braak	13
Twaalf jaar Vogelwachtbestuur	Liesbeth Verkaar	14
SOVON, landelijke dag op 26 november 2011	Jeroen van Zuylen	16
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	17
Opening vogeltrek telseizoen Maashorst	Mignon van den Wittenboer	18
Wespendieven tellen in de Maashorst	John Hermans	20
Vogellijm	. Joop Bergsma	22
Broedvogelinventarisatie Melven, Veghel 2011	Leo Ballering	26
Wetenswaardigheden	John Hermans	28
In gesprek met 'Mignon van den Wittenboer'	Liesbeth Verkaar	30
Interne(s)t 'Akkerrandbeheer'	Jan-Willem Hermans	34
Wie wil er naar mijn presentatie komen kijken?	Jacques Raats	35
Kabinetsbeleid desastreus voor natuur Maashorst!	Jan-Willem Hermans	36
Vogel in de Maashorst 'de Purperreiger'	Jan-Willem Hermans	38
'De Vogelkieker' naar Utopia en Bulgarija	. Bert van Ginkel	39
Werkgroep VLU breekt eigen record	Ernest de Groot	42
Jaarprogramma werkseizoen VLU 2011-2012	Ernest de Groot	43
Herfstexcursie Ameland 2011 (nog twee plaatsen vrij!)	Peter Noy	44
Activiteiten werkgroepen Vogelwacht Uden e.o.	Redactie	46
Vogelwacht - Winkel	Jacques Raats	48
Uitdagingen zijn er om aangenomen te worden	Jacques Raats	49
Wat doet Vogelwacht Uden e.o.?	Redactie	50
Advertenties	Redactie	51

Let op: Sluitingsdatum KOPIJ voor het volgende Bruujsel is op 1 december 2011

Mededelingen van de Redactie

Het is alweer september, wat gaat de tijd snel...

We kunnen weer terugkijken op een prachtige vakantie! We hadden het geluk dat we niet in Nederland zijn gebleven en hebben (dus) ook geen last gehad van de grote hoeveelheid regen die er gevallen is. We zijn met een boot naar het noorden geweest en hebben vanaf de boot heerlijk kunnen genieten van Jan van Genten die met ons mee vlogen, echt super om te zien (zie foto)!

Jan van Genten (Shetland eilanden)

Thuis gekomen blijken de tuinvogels ook weer uit hun schuilplaatsen tevoorschijn te komen. Vorige week zat ik nog even rustig te kletsen in de tuin toen een Matkop zich prachtig liet zien. Hij zat precies tussen twee begroeide hekken met klimop zodat ik hem wel vijf minuten ongestoord kon gadeslaan. Echt een beloning van dat momentje 'niets doen'. Want dat is het met vogels, eigenlijk moet je gewoon ergens gaan zitten en rustig wachten, dan zie je het meeste. Ik moet toegeven dat me dit de laatste tijd niet zo goed lukt, ik ben vooral 'druk-druk-druk'. Dus het is maar goed dat de vogels me dan belonen op momenten dat ik wel even ga zitten...

Nu zijn we al weer bij het herfstnummer van ons mooie Bruujsel, meestal niet het dikste van allemaal, zo ook deze keer. We hebben dit jaar weinig vakantieverhalen mogen ontvangen, misschien is iedereen wel druk-druk, net als ik. Maar gelukkig hebben we het verhaal van John Hermans nog over zijn expeditie naar de Zuidpool, dus dat maakt weer een heleboel goed.

De vaste rubrieken gaan dit keer over de Purperreiger, Mignon van den Wittenboer neemt de start van het telseizoen onder de loep. Verder heeft Liesbeth Verkaar geprobeerd om haar ervaringen van twaalf jaar in het bestuur van de Vogelwacht vast te leggen op papier, Leo Ballering vertelt ons alle 'ins en outs' over broedvogels in het Melven. Joop Bergsma heeft een bijzondere ontdekking gedaan in zijn achtertuin en vertelt daar uitgebreid over in zijn artikel 'Vogellijm'. Jan-Willem Hermans spreekt zijn zorgen uit over het huidige kabinetsbeleid. Verder nog een heleboel andere artikelen die ik hier niet allemaal ga noemen. Kortom, we hebben echt weer voor 'ieder wat wils'. Dus mochten er weer van die regenachtige dagen komen, neem dan je kans, zoek een plekje op de bank of aan de keukentafel en geniet van de prachtige verhalen.

Voor de herfstexcursie naar Ameland hebben zich maar liefst veertig enthousiastelingen opgegeven. Op dit moment zijn er nog twee plaatsen te vergeven. Kijk daarvoor op bladzijde 44.

Namens de Redactie, Jolanda Rutten

Matkop (foto Marc Gottenbos)

Van de Bestuurstafel...

Voor de meesten van ons zit de vakantie er al weer op en door alle wind en regen hebben velen van ons minder in de natuur doorgebracht dan we graag zouden willen. Maar niet getreurd we zijn ondertussen aan de tweede helft van ons seizoen begonnen en er staan ons nog veel mooie activiteiten te wachten. Het jubileum van de kersenboomgaard is al weer geweest en wanneer u dit leest heeft ook de Maashorstfair alweer plaats gevonden.

Excursies

De meerdaagse excursies worden erg goed bezocht door onze leden, maar helaas moeten we constateren dat de halve dag of eendaagse excursies matig tot zeer matig worden bezocht. Graag zouden we suggesties ontvangen voor de invulling hiervan. Zijn de te bezoeken gebieden niet interessant genoeg of geven we het niet goed door? Moet er kort van te voren bijvoorbeeld nog een reminder via de e-mail worden verzonden? We horen graag van u.

Dia avonden

Voor de komende periode staan er weer twee dia-avonden gepland voor eigen werk. Velen van ons maken prachtige dia's maar die zien de meesten van ons dan weer niet. Dus voor een ieder die iets moois heeft en dit wil delen, neem contact op met Jacques Raats. Zie hiervoor ook de aankondiging in de maandagenda en achteraan in dit blad.

Samenwerking

Het thema van onze vereniging voor 2011 is samenwerking. In dat kader kunnen we melden dat op 22 september de coördinatorenavond gepland staat. Op deze wijze proberen we beter te begrijpen wat er in de werkgroepen leeft. Verder staat er in oktober een tweede bijeenkomst met IVN Uden op de agenda. Ook hier is het doel om vast te stellen hoe we de samenwerking nog verder kunnen verbeteren. En dan is er ook een bijeenkomst geweest met de Vogelbescherming. De Vogelbescherming is op zoek naar mogelijkheden om de samenwerking met de lokale verenigingen te verbeteren. Daar zijn een aantal suggesties geopperd en nu is het afwachten of het lukt om ze te implementeren.

Promotiefilmpje

Graag roepen we leden op om mee te denken over het maken van een promotiefilmpje. Het doel van dit filmpje is om in ongeveer twee minuten te laten zien waar de Vogelwacht Uden e.o. voor staat. Maar natuurlijk ook om nieuwe leden te kunnen werven. En dat lukt het beste wanneer het kort maar krachtig is en ook nog wat humor bevat. Dit alles is niet eenvoudig, dus wanneer je ideeën hebt of mee zou willen werken om het filmpje te maken horen we dat graag. Het idee is om het filmpje op onze website te plaatsen, maar het kan natuurlijk ook op YouTube en andere goed bezochte internetplaatsen.

José Escher

Atlantische reis van Ushuaia naar Ascension

Het is moeilijk om deze reis in kaart te brengen omdat het ongeveer een halve aardbol omvat. Maar hierboven dan toch een overzicht. Van 22 maart tot en met 30 april 2011 (zes weken) hebben Chris van Lieshout, Toy Janssen en John Hermans een Atlantische oversteek meegemaakt op het schip de Plancius. Allereerst zijn we van Schiphol naar Rome gevlogen. Hier hebben we overnacht en de volgende dag ging de reis door naar Buenos Aires in Argentinië. Van Buenos Aires ging de vliegreis door naar het meest zuidelijke puntje van Argentinië: Ushuaia.

Ushuaia

Van hieruit begon onze grote reis met de Plancius, maar om een beetje bij te komen van de reis waren we enkele dagen van tevoren al in Ushuaia aangekomen en hebben we hier de omgeving verkend. Het is een prachtige omgeving. Alleen in Ushuaia wonen veel mensen, maar hier rondom heen is het een en al natuur. We hadden een auto gehuurd zodat we zelf alles konden zien wat we wilden. Net buiten Ushuaia heb je al een nationaal natuurpark wat zeer de moeite waard is om te bezoeken. Voor ons was het alsof we beginnende vogelaars waren, want je kent geen enkele vogelsoort en alles moet van het begin af aan weer geleerd worden. Een groot verschil met het vogels kijken in bijvoorbeeld Europa. Als eerste bezigheid hebben we de directe omgeving van Ushuaia bekeken. In en rond de haven zie je al allerlei eenden, ganzen en meeuwen. We zagen de Upland Gans en de Kelp Gans die zich van heel dichtbij lieten benaderen, een heel verschil met de schuwe ganzen die wij gewend zijn in Europa. Ook zagen we enkele kleurrijke meeuwen die we als Dolphin Meeuw herkenden in ons boekje.

De volgende dag hebben we het nationaal park bezocht. Het was prachtig weer en mijn aandacht werd al snel getrokken door enkele kleine vogels die onrustig heen en weer vlogen. De reden hiervoor was een piepklein uiltje dat in een boom zat en dat het vooral gemunt heeft op deze kleine vogels. In ons boek konden we zien dat het hier om een Austral Pygmy Owl ging. Toy en ik hebben er uitgebreid foto's van kunnen maken want het uiltie was tot op een viiftal meters benaderbaar. Bij een meer zaten enkele Kuifcaracara's die we heel dicht konden benaderen. Dit was ook het geval met de Patagonische Vos die meer op een huisdier leek (schooien om voedsel)

Pygmee uil

dan op een wild dier. De vos zat bij een kiosk waar hij regelmatig gevoerd werd door allerlei toeristen. 's Middags zijn we met een grote catamaran door het Beagle kanaal gevaren waarbij we verschillende soorten aalscholvers zagen en een kolonie met Zeeleeuwen. We zijn gestopt bij een strand waar volop Magelhaen Pinguïns aanwezig waren en een enkele Ezelspinguïn. Dit was een mooi voorproefje van de pinguïns die we nog te zien zouden krijgen.

De volgende dag lag de Plancius voor anker waar we de grote reis verder mee hebben vervolgd tot aan Ascencion toe. De Plancius is een Nederlands schip waar zo'n honderd natuurenthousiastelingen kunnen genieten van de natuur in de beide poolgebieden. Grofweg kun je zeggen dat de Plancius in onze winter in de Zuidpool ligt waar het dan zomer is en in onze zomer voornamelijk rond Spitsbergen vaart waar je dus 24 uur per dag (het wordt er niet donker) kunt genieten van de Noordpool. Onze tocht is de laatste tocht dit jaar in de omgeving van de Zuidpool en verder vaart de Plancius dan via enkele kleine eilanden midden in de Atlantische Oceaan weer naar Nederland waar het schip wordt klaar gemaakt voor de tochten naar de Noordpool. Wij zijn dus tot Ascencion meegegaan.

Zuidpool

Om in de Zuidpool terecht te komen moet je de gevreesde Drake Passage oversteken. Dit is een zeestraat die tussen Argentinië en de Zuidpool ligt. Omdat je hier de aarde rond geen land hebt kan het dus aardig spoken in dit gebied, maar wij hadden geluk: de zee bleef kalm en de zon scheen uitbundig. Hierdoor hebben we kunnen genieten van de vele vogels die achter het schip meevaren in het kielzog. We zagen de eerste Wenkbrauwalbatrossen die toch gauw een spanwijdte hebben van 2,5 m. Prachtig om deze vogels te volgen die schijnbaar moeiteloos meevliegen op de wind die veroorzaakt wordt door de golven.

Wenkbrauwalbatros

De volgende dag werd het wel anders gezien mijn aantekeningen. Een duidelijke andere dag. We zijn de zestig graden zuiderbreedte gepasseerd en dit betekent dat we nu in de Arctische regionen zijn. Dit heeft vooral te maken met de koudestromen waarbij rond de zestig graden zuiderbreedte koud water omhoog wordt gestuwd met daarbij vele voedingsstoffen. Dit is de reden waarom hier zoveel leven voorkomt. Het waait heel hard, maar we hebben tot nu toe weinig last van zeeziekte (en gelukkig bleef dat zo gedurende de gehele reis). Achter de boot veel Kaapse Duiven (een stormvogelsoort) en een enkele lelijke Giant Petrel.

Kaapse Duif

(Reuzenstormvogel). Dinsdag 29 maart voeren we tussen de ijsbergen. Het was inmiddels -12°C, maar door de sterke wind voelde het aan als -20° tot -25°. Toch hebben we vele uren achter op het schip gestaan om te genieten van Snow Petrels, diverse Bultruggen, enkele Zuidelijke Sternen en Pelsrobben die heerlijk in dit koude water ronddobberden. Vooral de witte Snow Petrel past heel mooi in deze witte omgeving. Een enkele keer zagen we ook Adeli Pinguïns op de ijsschotsen zitten, maar jammer genoeg ver weg. Woensdag 29 maart werd het nog slechter en iedereen kreeg het advies om binnen te blijven. Dit was verstandig want het werd die dag -18°C met windkracht 10. Overal aan het schip zag je het ijs aanlanden en het dek werd spiegelglad. Zo zijn we nog enkele dagen doorgevaren waarbij het weer niet opklaarde, wat inhield dat we nergens in het Zuidpoolgebied aan land konden gaan, eigenlijk jammer want dit gedeelte van de reis had een van de hoogtepunten moeten zijn. Uiteindelijk werd er besloten om door te varen naar South Georgia. Maar voordat we in South Georgia aankwamen werd het 2 april en dit betekende voor mij dat ik op een schip in de 'middle of nowhere' mijn vijfigste verjaardag heb gevierd. Toy en Chris hadden samen met de bemanning ervoor gezorgd dat er bij het avondeten een Abraham zat waardoor iedereen in de gaten kreeg dat er iets aan de hand was bij die Hollanders. Bij ons is een Abraham heel gewoon als je vijftig wordt maar in de Engelstalige landen is het geen gebruik, zodat vooral de Britten en Amerikanen mij verwonderd aankeken. Na het eten ging het licht uit en werd er een taart met vuurwerksterretjes naar binnen gereden, iets wat trouwens bij elke verjaardag werd gedaan; heel alert van de bemanning van de Plancius.

South Georgia

De volgende dag bereikten we dan toch South Georgia. We zijn in Cooper Bay voor anker gegaan. Met de zodiacs (rubberen bootjes die je wel kent van Greenpeace) zijn we op het strand afgezet. Je weet niet wat je meemaakt. Overal Konings- en Ezelspinguïns die helemaal geen angst voor ons hebben. Ik heb Koningspinguïns benaderd tot op een halve meter, of eigenlijk moet ik zeggen dat de Koningspinguïns naar jou toe komen

Koningspinguïn

Naast deze soorten nog mooi de Zuidelijke Grote Jager gezien, de lelijke Zuidpoolkip en enkele Reuzenstormvogels die heel elegant eruit zien als ze vliegen, maar die van dichtbij zeker niet moeders mooiste zijn. Ook zie je op het strand vele Pelsrobben (Fur Seals) die telkens uitvallen naar je maken om te imponeren. Ook lagen er enkele Zeeolifanten (Elephant Seal) maar niet de hele grote met zo'n olifantenneus. Daarna hebben we nog een rondtocht gemaakt met de zodiacs waarbij we vele Macaroni Pinguïns en Kinband Pinguïns zagen. Boven de rotsen zagen we ook verschillende South Georgia Piepers rondvliegen, een endeem die je alleen hier vindt. Het is de meest zuidelijke zangvogel die je kunt vinden. Jammer genoeg vind je ze alleen nog maar op de onbegaanbare eilandjes en niet op het grote eiland, omdat hier de Zwarte Rat volop aanwezig is. Uiteraard niet van nature, maar door de mens hier naar toe gebracht. Op het moment dat wij er waren, liep er een programma om de ratten uit te roeien zodat de South Georgia Pieper weer meer mogelijkheden krijgt om te broeden. Het was die dag heel mooi weer, maar je ziet dat de herfst in aantocht is (als het bij ons lente wordt) en dat betekende dat het de volgende dag al weer slecht weer was. We hebben die dag in de stromende regen Grytviken bezocht, een plaats waar tot voor enkele decennia geleden nog walvissen aan land werden getrokken om te verwerken. Hier hebben we een museum bezocht waar je een goed inzicht krijgt in het leven destijds in een walvisstation. Hier wonen ook een aantal Britten die de zeggenschap over South Georgia hebben en die er op nazien dat alle beschermingsafspraken goed worden nagekomen.

Gough Eiland

Onderweg naar Gough Eiland zien we veel Wenkbrauwalbatrossen en Light Manteled Sooty Albatrossen. Ook zien we de eerste Grote Pijlstormvogels waarvan er vele broeden in de omgeving van Tristan da Cunha.

Ezelspinguïn

Wenkbrauwalbatros

Rotsspringers

Ze volgen uren ons schip, zodat we ze mooi kunnen fotograferen. Onderweg hadden we veel wind zodat het moeilijk was om 's nachts te slapen. De hele tijd schoof je met je hoofd of met je voeten tegen de uiteinden van het bed, maar uiteindelijk val je toch in slaap. Na vijf dagen op de Atlantische Oceaan te hebben gevaren bereikten we Gough Eiland. Met de zodiacs hebben we hier voor het eiland gevaren (je mag er niet landen omdat het een internationaal beschermd gebied is). We begonnen met een aantal Rotsspringers. (Rock Hoppers) Dit is een pinguïnsoort die inderdaad van rots naar rots springt. Weldra zagen we ook een van

Reuzenalbatros

de zeldzaamste soorten op deze aardbol; het Gough Waterhoen. Hij lijkt veel op een gewone Waterhoen zoals wij die kennen. Op de een of andere manier moeten er minstens twee van deze vogels vanaf het vaste land hier terecht zijn gekomen, een eiland dat minstens duizend kilometer van Zuid-Afrika af ligt; als je dit beseft dan is het toch een klein wonder dat je zo'n soort hier tegen komt. Na het middagmaal werd het tijd om te 'chummen'. Chummen is het overboord gooien van visafval wat allerlei zeevogels aantrekt. We hadden prachtig weer en de vogels wisten al snel de achterzijde van de boot te vinden. Tot op enkele meters kwamen er vijftig tot honderd Reuzenstormvogels, twintig Reuzenalbatrossen, verschillende White Nosed Albatrossen, kortom een prachtig schouwspel.

Tristan da Cunha

De volgende dag bereikten we Tristan da Cunha. Dit is het meest afgelegen bewoonde eiland van de hele wereld. De vaarroutes komen nooit in de buurt van dit eiland zodat er nauwelijks bezoekers komen op Tristan da Cunha. Er wonen nu zo'n kleine tweehonderd personen die leven van het vangen van kreeften en ook een behoorlijke inkomstenbron is het uitgeven van postzegels. Verder wordt er enige landbouw bedreven om in de eigen behoefte te voorzien, maar de rest moet allemaal ver weg vanuit Zuid-Afrika worden aangevoerd. Het is maar goed dat er niet zo veel personen op bezoek komen, want de haven binnenkomen is al een hele toer. Door de deining moet je goed timen om met de zodiacs de haven binnen te varen. Gelukkig hadden we goed weer en ging het nu wel, maar bijvoorbeeld vorig jaar tijdens dezelfde tocht is er niemand op Tristan geweest omdat men de haven niet kon binnenvaren. Kijk en lees maar eens op internet hoe het er aan toe gaat op Tristan Da Cunha. Wij kunnen het ons nauwelijks voorstellen dat deze tweehonderd personen het volhouden op zo'n klein afgelegen eiland. Nadat we door het dorp gelopen hadden, gingen we richting de bergen waar we hoopten de Tristan Lijster tegen te komen.

Koningspinguïn

Na een half uur vond Toy de vogel. Gelukkig waren wij in de buurt maar een aantal 'birders' liepen zich de longen uit hun lijf om de vogel te zien. Gelukkig bleef de Tristan Lijster rondhangen zodat vrijwel iedereen deze mooie soort zag. Terug in het dorp hebben we een schuur bezocht waar op dat moment een aantal Zuid-Afrikaanse vrijwilligers bezig waren met het schoonmaken van een aantal Rotsspringers. Wat was er gebeurd? Een Griekse tanker presteerde het om midden in de Atlantische Oceaan tegen Nightingale Eiland aan te varen. Hierbij is het schip door de midden gebroken en is er honderdvijftig ton stookolie op het eiland

Sprookjesstern

terecht gekomen. Jammer genoeg zitten hier de Rotsspringers die dus met velen onder de olie kwamen te zitten. Vanuit Nightingale Eiland probeerden vrijwilligers de pinguïns te vangen waarna ze naar Tristan da Cunha werden vervoerd om daar door de vrijwilligers te worden schoongemaakt. Zo zie je maar weer dat we in de meest afgelegen delen van de wereld toch weer onze stempel drukken op de kwetsbare natuur. De volgende dag zijn we geland op Inaccessible Island. Ondanks de naam zijn wij er toch

kunnen landen, maar dit kwam door het kalme weer. Normaal gesproken kunnen ze van de tien keer dat ze er komen maar drie tot vier keer landen; we hadden dus een keer geluk. De Tristan Lijster die we de vorige dag met moeite zagen, was hier zeer eenvoudig te spotten. Ze zaten met honderden rond je en zodanig dat een van onze Nederlandse vogelaars er één kon pakken waarbij er weer een handsoort (dus een soort die je in de hand hebt gehad) op zijn lijst kon worden genoteerd. (je kunt er maar blij mee zijn). Dikwijls is het zo dat endemen (soorten die alleen maar in een bepaald gebied voorkomen en anders nergens) ondanks hun zeldzaamheid in grote aantallen voorkomen, omdat het voor hun plaatsen zijn die meer dan voldoende voedsel opleveren en ze geen concurrentie met andere soorten hebben. De meest zeldzame soort die nog maar door een kleine honderd personen gezien is, is ongetwijfeld de Inaccesibble Island Rail: een klein ralletje dat niet kan vliegen. Doordat op dit eiland nooit ratten hebben gezeten heeft deze niet vliegende soort het kunnen volhouden op dit eiland. Na minstens een uur zoeken werd er een glimp waargenomen en uiteindelijk hebben de meeste vogelaars de vogel dan ook gezien. hetgeen voor met name de Engelse vogelaars het hoogtepunt was van deze reis; een vogel van ongeveer tien tot vijftien centimeter groot. Chris, Toy en ik kunnen nu zeggen dat we een van de viiftien tot twintig Hollanders zijn die ooit deze soort zagen, maar ik moet eerlijk bekennen dat een Koningspinguïn op twintig centimeter meer indruk op mij maakt dan deze zeldzame Ral. De volgende dag hebben we op Tristan da Cunha nog een pittige klim ondernomen. Eenmaal boven aangekomen, zagen we hier alleen maar een jonge Yellow Nosed Albatros maar het uitzicht was heel mooi. Nadat we weer terug op de Plancius waren, werd er nog even gechummed, wat weer vele Albatrossen opleverde die achter de boot hingen.

Sint Helena

Daarna werd er koers gezet naar Sint Helena. Vanaf Tristan da Cunha werd de temperatuur steeds beter; zo rond de 25°C. Je ziet dat in de warmere delen van de Atlantische oceaan er veel minder vogels aanwezig zijn, omdat er veel minder voedsel te vinden is. De honderden vogels die we de afgelopen weken continu achter de boot zagen, gingen terug naar enkele tientallen per dag.

Ook zie je andere soorten dan in het begin. Een mooie soort om te zien is de Spectacled Petrel die rond zijn ogen een witte oogring heeft en daardoor goed herkenbaar is. Verder zagen we nu nog Soft Plumage Petrels en een Kuhls Pijlstormvogel die wel heel ver zuidelijk was. (Je kunt er veel zien in Zuid-Spanje in september). Na enkele dagen varen kwamen we bij Sint Helena aan. Vrijwel alle vogelaars aan boord van het schip wilden hier de Sint Helena Plevier zien. De taxi's stonden al klaar om ons naar de plaats te brengen waar de Plevieren broeden. Na het hele eiland over gereden te hebben (in ongeveer drie kwartier) kwamen we uit bij een soort weiland en al snel zagen we enkele Sint Helena Plevieren. Terug in het dorp zagen Chris en ik mooi de Fairy Tern (vrij vertaald Feeën Stern of Sprookjes Stern) in een boom zijn ei uit broeden. Ik weet niet of jullie ooit David Attenborough hebben gezien die je dan op een ver afgelegen eiland een hagelwitte stern laat zien die zijn ei op een tak legt en daar uitbroedt. Welnu, Sint Helena is dit eiland en we hebben er vele gezien; prachtig om mee te maken. De volgende dag zijn we in een klein bootje vanaf Sint Helena gaan varen rond het eiland. Allereerst kwamen we een groep van zo'n 250 Dolfijnen tegen waarvan er enkele boven het water uit sprongen. De Dolfijnen bleven in een groep bij elkaar zodat ze van redelijk dichtbij te zien waren. Op enkele eilandjes rondom Sint Helena broeden de Brown en Black Noddies, dit zijn sternensoorten maar in tegenstelling tot de normale witte kleur zijn deze twee soorten vooral bruin van kleur. Op Sint Helena zagen we veel Sint Helena Fazantjes, maar ik heb me laten vertellen dat ze hier van oorsprong niet thuis horen en dat ze ingevoerd zijn van elders. Toch mag de vogel gerust Sint Helena Fazantie worden genoemd want je komt ze overal tegen. Ook een interessante soort om te zien is de Keerkringvogel. Met zijn lange staart lijkt het of ze maar moeilijk kunnen vliegen maar ze scheerden met grote snelheid langs de steile rotskust.

Verder nog even iets zeggen over de geschiedenis van Sint Helena. Het is al lang in het bezit van Groot-Brittannië. Napoleon, keizer van Frankrijk vocht tegen de Britten. Velen weten dat hij de veldslag verloor en toen verbannen werd naar het eiland Elba. Maar wat velen niet weten is dat hij hier ontsnapte, weer keizer werd en in de slag van Waterloo voor de tweede keer verslagen werd. Om hem niet weer te laten ontsnappen werd hij toen verbannen naar Sint Helena wat zo afgelegen ligt, dat het zeer moeilijk is om hier weg te komen. Hij leefde hier op Sint Helena toch nog zeer vorstelijk (we hebben zijn riante landhuis bezocht) en is er uiteindelijk ook gestorven.

Keerkringvogel

Ascension

Na enkele dagen hebben we Sint Helena verlaten en gingen we naar ons laatste eiland: Ascension. Voor ons was dit de eindbestemming, maar een aantal gasten ging nog verder naar de Kaap Verdische Eilanden. Wij hebben ongeveer een week op Ascension doorgebracht en zijn toen met het vliegtuig uiteindelijk naar Groot-Brittannië gevlogen. Ascension is veelal een vulkaaneiland waar het dikwijls heel warm is met temperaturen boven de 30°C.

Elke dag gingen we dan ook zwemmen waarbij Toy en Chris veel gesnorkeld hebben. Tijdens dit snorkelen zagen ze honderden vissen en krijg je een klein beetje een indruk van de indrukwekkende onderwater wereld. Door de aanwezigheid van de vele vissen vind je er dus uiteraard ook weer vogels. Met name Bruine Genten en Maskergenten vlogen er veel rond. Indrukwekkend was ook een kolonie Bonte Sternen waar we vlak bij konden komen. Een van de hoogtepunten op Ascension is de eileg van de Groene

Bonte Stern

Zeeschildpad. Ze leven rondom de Zuid-Amerikaanse kust, maar zwemmen de halve Atlantische Oceaan over om hier op Ascension hun eieren te leggen. Dit gebeurt veelal 's nachts maar een enkeling timet iets verkeerd en die kun je 's morgens vroeg nog bezig zien met het leggen van de eieren of het verlaten van het strand. Het strand ziet er hier uit of er continu bulldozers hebben rondgereden, maar dit zijn dus de gaten die de Groene Zeeschildpadden allemaal graven. Enige tijd later komen de kleine jongen uit die vooral 's nachts proberen om veilig de zee te bereiken. Ook hier zie je weer dat er een aantal bij zijn die overdag vertrekken, maar de meesten komen dan niet verder dan de kustlijn. Vrijwel continu zie je een aantal Fregatvogels patrouilleren langs de kust die feilloos alle kleine schildpadjes opplukten, waarna ze met een zwaai in de keel belanden; geen sympathieke vogels die Fregatvogels.

Na een reis van zes weken zijn we dan uiteindelijk toch weer thuis beland, waar het inmiddels volop lente was geworden en we onmiddellijk konden doorgaan met onze mooie hobby: vogels in de vrije natuur bekijken. Wij hebben er in ieder geval van genoten.

John Hermans

Foto's: John Hermans

Groene Zeeschildpad

JeugdVogelwacht start nieuw seizoen

De Udense JeugdVogelwacht is op zaterdag 17 september jl. weer een nieuw seizoen gestart. Om negen uur 's morgens werd bij het Natuurcentrum Slabroek aan de Erenakkerstraat 5 te Nistelrode de aftrap gegeven. Het motto daarbij is 'Echt naar buiten'. De activiteiten duren altijd tot ongeveer half twaalf. Geïnteresseerde jongeren tussen de tien en vijftien jaar, met passie voor buiten, zijn van harte welkom. Meld je kind of kleinkind aan, ze beleven er van alles!

Volgens jeugdcoördinator Peter van de Braak kunnen de jongeren zich van harte uitleven. "Naast het leren herkennen van vogels, gaan we ook struinen door bossen en heide. Maar natuurlijk staat het knotten van wilgen en het ringen van uilen ook op het programma. Zo gaan de jeugdleden in oktober de vogeltrek van dichtbij bekijken en wordt er een bezoek gebracht aan de SOVON-ledendag in Nijmegen." De jeugdige vogelwachters vinden het altijd weer spannend wanneer ze een of andere bijzondere vogel door de telescoop van

dichtbij kunnen spotten. Daarnaast wordt er het komende voorjaar ruimte ingepland om, in samenwerking met het VLU, de Udense Kersenboomgaard op te schonen. Ook activiteiten als het maken en hangen van nestkasten, ringen van vogels, herkennen van vogelgeluiden, een werkdag op het Hemelrijk en een spannende GPS tocht staan op het programma. Aangeraden wordt stevige en warme kleding mee te nemen. Voor iets lekkers onderweg wordt gezorgd.

Aanmelden

Een keer per maand op zaterdagochtend wordt er een activiteit georganiseerd. Kinderen, tussen de pakweg tien en vijftien jaar, kunnen zich aanmelden bij de JeugdVogelwacht (de kosten bedragen tien euro per jaar). Op proef meedraaien is geen probleem. Het complete jaarprogramma is te downloaden via de website www.vogelwachtuden.nl (klik op Jeugd). Voor aanmelden of meer informatie, neem telefonisch contact op met Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586 of via info@vogelwachtuden.nl.

Jeugdige Vogelwachters in actie

Het Bruujsel, september 2011

Twaalf jaar Vogelwachtbestuur

Afgelopen jaarvergadering (februari, red.) heb ik een punt gezet achter mijn 'carrière' als Vogelwachtbestuurder. Ik heb het altijd met plezier gedaan, maar twaalf jaar is wel genoeg en dan is het tijd voor nieuw bloed met nieuwe ideeën. In die twaalf jaar maakte ik heel wat mee.

Het begin

Het begon allemaal met een wandeling met de hond in het Bitswijkpark. Daar stond Bart Gevers, toen nog penningmeester, omhoog te kijken. Ik dacht: "Waar kijkt die man nou naar?" Hij keek naar een Boomkruiper die langs de stam spiraalsgewijs omhoog kroop en volop zijn hoge liedje floot. Dat was volkomen nieuw voor mij. Hij vertelde enthousiast over dit kleine vogeltje en zei dat, als ik wilde, ik maar eens mee moest lopen met een publiekswandeling. Dit deed ik, samen met Ramon. We waren allebei gelijk verkocht. We zagen de Roodborsttapuit, de Geelgors en de Klapekster, we hadden geen

Liesbeth (r) in gesprek met Lies Schoenmakers

idee dat er zulke mooie vogels zo dicht bij huis zaten. Vooral door de telescoop kijken vonden wij geweldig. En gezien de reacties van onze medewandelaars, was het zien van een Klapekster wel heel bijzonder. Als ik nu met cursisten op pad ga en ze laat kijken door de telescoop, moet ik vaak denken aan die eerste wandeling van ons. Afijn, het gevolg was: lid geworden en vogelcursus gedaan, dat was in het najaar van 1993. Na een jaar of vijf lidmaatschap in 1998, tijdens een Vogelwachtwandeling sprak Peter Wienbelt, toen onze voorzitter, mij aan. Of ik misschien interesse had om in het bestuur te komen. Ik was stom verbaasd, want daar had ik nog nooit aan gedacht. Eigenlijk leek het me wel erg leuk, de clubsfeer sprak me toen al erg aan en ook het idee dat je dan alles uit de eerste hand te horen krijgt. Het toenmalige bestuur wilde graag een vrouw, tot dan toe waren die zeer schaars geweest binnen het bestuur. Piet van de Voort, die voorzitter was voor Peter Wienbelt, was al een tijdje op zoek geweest naar een vrouwelijk bestuurslid, maar tevergeefs. Dus heb ik toen ja gezegd en met de jaarvergadering van begin 1999 werd ik gekozen. Best spannend allemaal. Het clubleven was me niet vreemd, altijd heb ik al vrijwilligerswerk gedaan, wel vijfendertig jaar bij korfbalclub Sirene. Samen met onze drie dochters hebben we decennia lang gekorfbald, training gegeven, gefloten, gecoacht en ook daar deed ik al de ledenadministratie. Helaas zijn die nu opgeheven wegens te weinig actieve leden. Doodzonde! Toen ik net begon als nieuwbakken Vogelwachtbestuurslid ging het allemaal nog wel. Ik weet

nog dat Jan-Willem als secretaris de verslagen van de bestuursvergaderingen in de brievenbus kwam doen. Dat kunnen we ons nu niet meer voorstellen, met één druk op de knop... Maar na een jaar, begin 2000, ging Peter Wienbelt plotseling scheiden en verhuizen buiten Uden en lag het voor de hand dat Jan-Willem voorzitter zou worden. Die was secretaris, dus die functie moest weer ingevuld worden. Ik zag de bui al hangen. Ik wilde geen nee zeggen, maar echt lekker zat het me ook niet. Ik werd secretaris en kreeg een

handje vol floppies in mijn hand geduwd waar de hele administratie van de Vogelwacht op stond. Van de computer had ik de ballen verstand, hoe moest dat nu? "Gewoon maar doen, dan komt het wel" dacht ik en dat was ook zo. Ik weet nog wel dat de maandagenda maken een hele klus voor mij was. Peter Noy keek hem dan na en ik voelde me net een schoolkind dat bij de meester kwam, overal zette hij rode strepen, het moest allemaal anders.

Gelukkig heeft Peter me in die eerste jaren vaak geholpen, waar ik hem nog steeds dankbaar voor ben. In die twaalf jaar heb ik heel veel maandagenda's gemaakt en inderdaad, al doende leert men!

Groei

Het voordeel was dat er nog niet zo heel veel administratie was, dus kon ik die aardig naar mijn eigen hand zetten. 'Word' vond ik het gemakkelijkste programma, dus alle lijsten en verslagen zette ik in Word. We hadden toentertijd misschien honderd leden, toen ik stopte waren dat er driehonderdvijftig. Ongelofelijk hoe onze club gegroeid is!

Toch komt dat denk ik door het enthousiasme van een harde kern leden, die veel mensen aanspreekt. Dat is volgens mij ook de formule om een club levend te houden, heel veel enthousiasme en niet te beroerd zijn om dingen op te pakken. Als je een groep mensen hebt die dat willen, ben je eigenlijk al waar je zijn moet. Ik heb daar altijd bewondering voor gehad. Veel leden uit deze harde kern hebben een volledige baan en een gezin, daarnaast wordt er nog heel veel tijd in de club gestoken. Dat vind ik knap en dat gaf mij vaak de inspiratie om door te gaan. Ik heb in die jaren heel veel

Altijd enthousiast

bestuursleden zien komen en weer gaan. Zoals al genoemd: Bart Gevers, Peter Wienbelt, maar ook Jeroen van Vliet, Jan van Bergen, Marc Poulussen, Riky Alma, Esther Rutten, sommigen zijn nog steeds actief als Vogelwachter, maar sommigen ook niet. Dan krijgen weer andere dingen prioriteit in het leven. Gaande de tijd werd het houden van het secretariaat steeds gemakkelijker, omdat je weet wie wat doet en welke persoon of instantie je aan kan spreken. Je wordt als het ware de spin in het Vogelwachtweb. Toch sluipt er na zoveel jaren een beetje de eentonigheid in. Weer een maandagenda, weer een verslag, steeds komt hetzelfde weer terug. Dan wordt het tijd voor vernieuwing. Gelukkig heb ik die gevonden in José Escher, onze nieuwe secretaris, ze doet het tot nog toe erg goed en daar ben ik blij mee. Je wilt de boel toch een beetje netjes achterlaten. De hele administratie is door de jaren heen gedigitaliseerd en nu wordt zelfs het Bruujsel al per link naar de leden verstuurd, maar er gaat toch niets boven een papieren Bruujsel. José kent de computer van haver tot gort, dus is het voor haar denk ik een gemakkelijkere start dan in die tijd voor mij. Hoewel het ook voor haar in het begin erg wennen is natuurlijk. Ook als je kijkt naar het huidige bestuur, zijn dat stuk voor stuk mensen met hart voor de club en dat heb je nodig. Een klein overzichtje van de taken van een secretaris:

- Bestuursvergaderingen notuleren en verslag van maken (11 x per jaar);
- De ingekomen stukken verzamelen;
- Ledenvergaderingen notuleren en verslag van maken (3 x per jaar);
- Mededelingen bestuur in het Bruujsel schrijven (4 x per jaar);
- De maandagenda maken, 10 x per jaar en de jaaragenda;
- De ledenadministratie bijhouden:
- Berichten die via info@vogelwachtuden.nl binnenkomen beantwoorden;
- De link van het Bruujsel naar adressen op verzendlijst sturen (4x per jaar).

IVN-Uden

Van het IVN Uden ben ik ook al zeventien jaar lid en ben daar scholengids. Erg leuk om met kinderen de natuur in te trekken en te vertellen, zeker in deze tijd waarin kinderen veel binnen zitten. Tijdens de IVN-jaarvergadering van 2010 traden maar liefst drie bestuursleden af. En er was amper vervanging. Ik vond het onbegrijpelijk dat er, ondanks vele emotionele oproepen, niemand ook maar een poging deed om met het bestuur mee te draaien. Het IVN draait lang niet zo goed als de Vogelwacht. Het ging me aan het hart en ik heb toen al besloten dat ik iets wilde doen. De Vogelwacht nam nog teveel tijd in beslag, maar ik besloot dat ik daarmee wilde stoppen. "De natuur is breder dan alleen vogels en de Vogelwacht draait als een tierelier, dus die kunnen mij wel missen" dacht ik. In februari dit jaar trad ik af als Vogelwachtbestuurslid en in maart trad ik aan als IVN-bestuurslid. Het is wennen, bij de Vogelwacht is alles wat informeler. De afgelopen maanden heb ik getracht deze administratie ook naar mijn hand te zetten, maar dat viel niet mee. Het stond allemaal in Acces, een programma waar ik niet mee kan werken. Nu heb ik alles weer aardig op orde en hoop me hier ook nuttig te kunnen maken, hoewel ik het vogelwachtbestuur wel een beetje mis.

Ik blijf Vogelwachter in hart en nieren, dat gaat er nooit meer uit! Ik blijf in de redactie van het Bruujsel, blijf de cursus geven en blijf alles op de voet volgen. Gelukkig werken Vogelwacht en IVN steeds meer samen. En wie weet, komt het ooit nog eens tot een fusie. Als landelijke vereniging zal dat niet gemakkelijk zijn. Toch, als ik hoor hoeveel leden er bij het IVN weer gaan stoppen met hun taak, lijkt me dat geen slechte optie. Maar daar is het laatste woord nog lang niet over gezegd! (U.V.N.V. Udense vogel en natuurvereniging?).

Liesbeth Verkaar

SOVON, landelijke dag (26 november 2011)

De Landelijke Dag van SOVON Vogelonderzoek Nederland vindt dit jaar opnieuw plaats op het terrein van de Radboud Universiteit te Nijmegen en wel op zaterdag 26 november. De locatie is prima bereikbaar, zowel met het openbaar vervoer als met de auto. De dag is gratis toegankelijk en bedoeld voor iedereen met een hart voor vogels en natuur. De parallelprogramma's worden dit jaar verzorgd door het Nederlands Centrum voor Natuuronderzoek (NCN) en de Nederlands Ornithologische Unie (NOU).

Programma

- Tal van kortingen en voordeeltjes op de uitgebreide informatiemarkt;
- Lezingen in vijf zalen;
- Aandacht voor het Jaar van de Boerenzwaluw (2011) en Jaar van de Klauwieren (2012);
- De Mystery Bird quiz met mooie prijzen;
- Uitreiking prijs Vrijwilliger van het Jaar;
- Actief Vrije Vogelprogramma voor 8-14 jarigen.

De organisatie is in handen van SOVON Vogelonderzoek Nederland in samenwerking met Vogelbescherming Nederland en de Nederlandse Ornithologische Unie (NOU). Houdt u de SOVON website www.sovon.nl in de gaten voor het definitieve programma. Waarnemers en andere relaties van SOVON krijgen begin oktober een uitnodiging thuisgestuurd.

Tot zaterdag 26 november, Jeroen van Zuylen

Bijzondere Waarnemingen

Hierbij een greep uit de bijzondere waarnemingen in de periode van begin juni t/m begin september. De zomer is altijd een rustige tijd voor vogelaars; vogels zingen niet meer en laten zich nauwelijks zien. Toch is er in de Maashorst wel weer een Grauwe Klauwier gezien, ditmaal een volwassen vrouwtje. Wanneer kunnen we het eerste broedgeval verwachten? Een wel erg vreemde gast is de Jan van Gent in Keldonk. Deze zat in een weiland. Er is nog geprobeerd deze 'verdwaalde' vogel te vangen, maar helaas. Op eigen kracht is deze toch weer weggevlogen. Op de veelvuldig bemande telpost zijn ook al de eerste mooie meldingen gedaan. Van Purperreiger, Lepelaar en zelfs

Ooievaar (foto Marc Gottenbos)

98 Ooievaars zijn er al overgetrokken. Wil je ook deze soorten zien, ga ook eens naar deze telpost, de koffie staat 'bijna' altijd klaar! Wil je op de hoogte blijven kijk regelmatig op onze site; **www.vogelwachtuden.nl**

Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep), telefoon: 0413-253586.

E-mail: petervandebraak@gmail.com

Datum	Aantal	Soort	Locatie	Waarnemer
12-6-2011	2	Krakeend	A50 - Afslag Uden-Zuid	Marc Gottenbos
18-6-2011	1	Visdief	Veghel - Zuid-Willemsvaart	Leo Ballering
19-6-2011	1	Grauwe Klauwier	Maashorst - Begrazingsgebied	Jan Hendriks
15-7-2011	1	Jan van Gent	Keldonk - Het Lijnt	Ton en Karin Hermans
16-7-2011	1	Kraanvogel	Maashorst - Holenberg	Daan van de Wiel
23-7-2011	3	Witgat	Maashorst - Begrazingsgebied	Chris van Lieshout
31-7-2011	5	Regenwulp	Maashorst - Brobbelbies noord	
01-8-2011	1	Goudplevier	Maashorst - Brobbelbies noord	William van der Velden
07-8-2011	2	Purperreiger	Maashorst - Drie Vennen	Chris van Lieshout
08-8-2011	1	Groenpootruiter	Maashorst - Begrazingsgebied	Marc Poulussen
09-8-2011	1	Zwartkopmeeuw	Uden - Melle	Harry Claasen
11-8-2011	1	Zwarte Ooievaar	Maashorst - Brobbelbies	Toy Janssen
11-8-2011	1	Lepelaar	Schaijkse Heide zuidwest	Wim Gremmen
13-8-2011	1	Visarend	Maashorst - Brobbelbies noord	Henk van den Acker
16-8-2011	10	Casarca	Maashorst - Brobbelbies	Toy Janssen
17-8-2011	1	Morinelplevier	Maashorst - Brobbelbies noord	Henk van den Acker
18-8-2011	1	Smelleken	Maashorst - Brobbelbies noord	Henk van den Acker
19-8-2011	1	IJsvogel	Zeeland	Jos van der Wijst
20-8-2011	4	Paapje	Maashorst - Munse Heide	Marc Gottenbos
22-8-2011	1	Zwarte Ooievaar	Erp - Hurkse Bossen	Carel van der Sanden
27-8-2011	1	Goudplevier	Maashorst - Brobbelbies Zuid	Gerard van Aalst
27-8-2011	2	Duinpieper	Maashorst - Brobbelbies	Toy Janssen
28-8-2011	1	Zilverplevier	Maashorst - Brobbelbies	Marc Gottenbos
31-8-2011	45	Ooievaar	Maashorst - Brobbelbies	Marc Poulussen
01-9-2011	98	Ooievaar	Maashorst - Brobbelbies Zuid	Gerard van Aalst
02-9-2011	1	Blauwe Kiekendief	Maashorst - Brobbelbies Zuid	Gerard van Aalst
02-9-2011	1	Ortolaan	Maashorst - Brobbelbies noord	Peter van de Braak
04-9-2011	2	Ortolaan	Maashorst - Brobbelbies Zuid	Gerard van Aalst
05-9-2011	1	Blauwe Kiekendief	Maashorst - Brobbelbies noord	Henk van den Acker

Opening vogeltrek telseizoen Maashorst

Trektelseizoen 2011 rustig van start, Boomvalk op weg naar een jaarrecord?

Al ruim tien jaar staan verschillende enthousiaste leden van Vogelwacht Uden van augustus tot december urenlang op de trektelpost Brobbelbies-Noord. Natuurlijk ook omdat het er vaak erg gezellig is, maar vooral ook om vast te leggen welke soorten vogels en vooral welke aantallen jaarlijks over onze regio trekken. Een spannend gebeuren dat vaak verrassende resultaten oplevert. Van de ruim honderd telposten waar in Nederland in het najaar geteld wordt, is telpost Brobbelbies-Noord een van de meest actieve posten. Het is zelfs een van de weinige waar het gelukt is in augustus dagelijks te tellen. Een knappe prestatie! Op de website van de vogelwacht zijn de resultaten van de tellingen dagelijks te

De telpost live

vinden en via www.trektellen.nl kun je die eenvoudig vergelijken met de andere telposten in Nederland. Bovendien maakt Toy Janssen weekoverzichten met de opvallende aantallen en bijzondere waarnemingen die er op het telpunt zijn gedaan. Nu de eerste maand erop zit, kunnen er al wat getallen op een rijtje worden gezet, hoewel er door het ongunstige weer nog niet echt topdagen zijn geweest.

Afgezet tegen het langjarig gemiddelde was augustus een vrij koele maand met in de Bilt een gemiddelde temperatuur van 16,9 °C. Net zoals in een groot deel van juni en juli, was het weer ook in deze laatste zomermaand zeer wisselvallig en regende het op een groot aantal dagen. Een langere periode met fraai, warm weer ontbrak (Bron: KNMI). Deze matige weersomstandigheden zijn natuurlijk van invloed op de telresultaten. Tijdens buien zullen veel soorten trachten te schuilen om op een later tijdstip het luchtruim te kiezen. En ook voor de trektellers is slecht weer nu niet bepaald motiverend om veel uren op de telpost door te brengen. Maar ondanks het matige weer werd er in augustus toch ruim 270 uur geteld. Weliswaar wat minder uren dan de afgelopen drie jaar in deze maand, maar nog steeds een prima aantal. In die 270 uur werden er bijna zevenduizend exemplaren genoteerd. Omgerekend dus zo'n 26 exemplaren per teluur. Dat aantal werd ook in 2009 gehaald toen er 316 uur geteld is. Het is nog wat voorbarig om een complete analyse te maken van de resultaten in augustus, maar een aantal opvallende waarnemingen of aantallen willen we je niet onthouden. Zo werden er op 7 augustus totaal drie Purperreigers gezien wat een nieuw dagrecord opleverde, met de twee exemplaren die later in de maand genoteerd konden worden, steeg het aantal naar vijf waarmee een nieuw jaarrecord gevestigd is. Lang niet ieder jaar zien we Purperreigers boven de telpost: vorig jaar en in 2007 werd slechts één exemplaar gezien. Een leuk begin van het seizoen dus!

Een soort waarvan de laatste jaren de broedvogelaantallen in onze omgeving toenemen is de Nijlgans. Ook op de telpost wordt deze exoot de laatste jaren steeds vaker gezien, de afgelopen jaren in augustus jaarlijks zo'n 25 exemplaren. Dit jaar werden er in augustus al 76 waargenomen, dus de soort lijkt steeds algemener te worden. Bij de roofvogels waren in augustus nauwelijks opvallende uitschieters. Van de Wespendief werden slechts 25 exemplaren genoteerd, een lichte verbetering ten opzichte van de zestien van vorig jaar, maar slechter dan bijvoorbeeld 2008 en 2007 toen er resp. 93 en 81 exemplaren geteld werden.

De vijf Slechtvalken passen prima in het rijtje van de afgelopen jaren: vorig jaar ook vijf, in 2009 drie en in 2008 wederom vijf. Een roofvogel die er wel uitspringt is de Boomvalk, 45 exemplaren in de maand augustus is een absoluut record. Op 16 augustus werden er maar liefst twaalf genoteerd, wat ook een nieuw dagrecord opleverde. Het jaarrecord staat nu op vijftig exemplaren (2007) en vaak worden er in september nogal wat trekkende Boomvalken opgemerkt, dus grote kans dat het jaarrecord verbeterd word!

Geen record, maar zeker het vermelden waard zijn de drie Morinelplevieren die in augustus over de telpost trokken. Steltlopers werden er dit jaar wat minder geteld als in voorgaande jaren. Het aantal van 33 Zomertortels is zeker het vermelden waard, in 2010 en 2009 vlogen er in augustus respectievelijk 22 en 13 over de Brobbelbies. De Gierzwaluw evenaarde met 418 bijna het aantal van vorig jaar (492) maar dat steekt altijd nog schril af tegen 2007 toen er in augustus 5.856 exemplaren werden geteld tijdens de 235 uur dat de telpost bemand was. Het aantal Huiszwaluwen zet de dalende lijn van de afgelopen vier jaar helaas voort: ruim 1.000 tegen 2.126, 2.372 en 3.221 in de jaren hiervoor.

De Boerenzwaluw deed het met 3.333 exemplaren zeker niet slecht en daar zullen er in september nog de nodige bijkomen. Bij de leeuweriken, piepers, kwikstaarten en zangertjes konden geen opvallende aantallen genoteerd worden. Leuk zijn natuurlijk wel de waarnemingen van twee Grasmussen, twee Bosrietzangers en één Kleine Karekiet. Soorten die eigenlijk vooral 's nachts trekken en daarom zelden op de telpost worden opgemerkt.

Bij de vinken slechts één uitschieter: van de Groenling werden 68 exemplaren genoteerd. Tot nog toe was het hoogste aantal 28 exemplaren in augustus 2008. Maar vinken trekken vooral in de latere maanden door, de waarnemingen in augustus zijn nog minimaal. Naast vogels werden er ook dit jaar overtrekkende vlinders opgeschreven zoals Atalanta en Kleine vos. Bijzonder is het aantal van vijf Koninginnepages, deze soort is dit jaar opvallend veel waargenomen in tuinen en natuurgebieden. Wellicht dat het warme weer in mei hier de oorzaak van was.

We zijn erg benieuwd naar de resultaten gedurende de rest van het trektelseizoen en hopen dat de tellers nog diverse topdagen zullen beleven. En wil je het zelf een keer live meemaken: tot eind november ben je van harte welkom op de telpost!

Mignon van den Wittenboer

Bewerking van foto's van Toy Janssen (Grote Zilverreiger) en Marc Gottenbos (Boomvalk)

Wespendieven tellen in de Maashorst

Maar liefst drieëntwintig personen hebben op zaterdag 23 juli jl. meegeteld om inzicht te krijgen waar de Wespendieven dit jaar in de Maashorst, Herperduin en Bedaf broeden. We hebben van negen uur tot half een geteld op diverse plaatsen. Naderhand zijn we bij elkaar gekomen en hebben we onze bevindingen met elkaar besproken. Tijdens deze telling begonnen we met open weer maar na ongeveer een uur kwamen de wolken langs gedreven. Wel is het droog gebleven op enkele posten na die een klein buitje hebben gehad. De temperatuur was met zestien tot achttien graden aan de koude kant. Om jullie een indruk te geven hoe we precies tellen zie je hier de waarnemingen die we na afloop dus met elkaar hebben besproken.

Wespendief

De Waarnemingen

* Hengstheuvel

9.45 uur: Wespendief, vlinderend, hoog in de lucht recht voor ons ter hoogte van Zeeland.

Naar het noorden richting centrale Maashorst wegvliegend.

9.50 uur: Laag vliegend links voor ons ter hoogte van de Slingerpad en daar verdwijnend.

* Grensweg ter hoogte van het 2e ven (het verste van de Udense Dreef af)

11.26 uur: Wespendief zwevend boven Zevenhuizerweg. Bleef rondcirkelen.

11.50 uur: Twee Wespendieven op dezelfde plek zwevend.

* 4-Dorpenpunt: Udense Dreef, Brobbelbies, Zeelandse Dreef, Schaijkse Dreef

9.45 uur: Een Wespendief vanaf de Grensweg vliegend naar het gebied schuin achter het MOB

complex ter hoogte van de Schaijkse Dreef. Diverse malen vlinderend.

11.00 uur: Vanaf dezelfde plek opvliegend, zes à zeven keer vlinderen en weer in de bossen

terugvliegend.

* Bedaf

Geen waarnemingen van Wespendieven.

* Telpost Brobbelbies

8.48 uur: Een Wespendief vanaf het 4-Dorpenpunt over het bos vliegend en neervallend in het

Begrazingsgebied, iets verder achter Van de Heijden.

9.35 uur: Twee Wespendieven hangend boven de 3 Vennen (Schaijkse Heide). Wegvliegend

richting 4-Dorpenpunt.

9.48 uur: Weer twee Wespendieven bij de 3 Vennen. Bocht gemaakt richting Munse Heide en

weer terug gekomen. Een exemplaar mist een staartpen.

11.01 uur: Drie Wespendieven boven de 3 Vennen. Een Wespendief vlinderend.

11.15 uur: Een koppel vloog over het bos van Het Loo en verdween richting Kanonsberg.

11.40 uur: Vermoedelijke voedselvlucht recht over de tellers vliegend richting Nistelrode over

de A50.

* Franse Baan, Nabbegat

9.35 uur: Twee Wespendieven, een exemplaar mist staartpen, wegvliegend richting telpost.

9.55 uur: Een Wespendief zwevend, ver weg, telkens vechtend met een Havik, vloog rechts

richting Schaijkse Heide.

10.30 uur: Een Wespendief trekkend richting Vier Dorpenpunt.

10.45 uur: Een Wespendief uit de bossen bij de Franse Baan.

Opmerking: Hier heeft een Wespendief een broedgeval gehad maar het is niets geworden. Wel nest met dons maar onbekend of er eieren zijn gelegd.

Kanonsberg

Niets gezien.

Opmerking: Op woensdag 20 juli heeft John Hermans om zeven uur vanaf de telpost een Wespendief met een honingraat in zijn klauwen zien vliegen vanaf de 3 Vennen en de vogel verdween in de richting van de Kanonsberg. Ook Leo Ballering heeft een voedselvlucht richting Kanonsberg gezien. (mededeling Wim Gremmen)

Munse Heide

9.41 uur: Een Wespendief vliegend van oost naar west,

teruggekomen en weer verdwenen richting het

noorden.

10.45 uur: Een Wespendief vliegend richting Herperduin.

Opmerking: Op het Herperduin broedt een paar.

Wespendief (foto John Hermans)

Conclusies

- Bij Nabbegat een broedgeval maar dit is in ieder geval geen geslaagd broedgeval.
- Op het Herperduin een broedgeval.
- Gezien de voedselvluchten zou er ook een broedgeval moeten zijn richting de Kanonsberg. Zie opmerking hieronder.
- Achter het MOB complex is veel activiteit met vlinderen maar geen voedselvlucht. Hier zal nog nader gekeken moeten worden. Opmerking: Uiteindelijk hier niets vastgesteld.

We zijn inmiddels weer begonnen met het tellen van vogels vanaf onze telpost en hierbij hebben we jonge Wespendieven zien vliegen die zeer waarschijnlijk komen van een broedgeval in de buurt van de Kanonsberg maar die we dus niet hebben gevonden. We kunnen dus zeggen dat er drie broedpogingen waren waarbij twee broedsels jongen hebben voortgebracht. Ongetwijfeld zullen we ook dit jaar weer een broedsel gemist hebben, maar het past in de lijn van drie tot vijf broedsels per jaar in ons gebied.

John Hermans

Vogellijm

Op 23 mei deed ik in onze tuin een heel bijzondere ontdekking: Op de stam van de appelboom in onze tuin groeiden twee jonge Maretakken. En, volgens naspeuringen op internet komt deze plant niet in Brabant voor. In Nederland uitsluitend beneden de lijn Maastricht-Brussel. Een unicum dus, althans dat dacht ik. Nico Ettema heeft deze vondst gemeld bij Floron, dat is de Stichting Floristisch Onderzoek Nederland. Na enkele dagen ontvingen we onderstaand bericht:

"Hartelijk dank voor deze mooie waarneming! In onze omgeving komt Maretak niet veel voor; er zijn meldingen uit Best, St. Oedenrode, Oisterwijk, Nuenen, Stiphout, Eindhoven-Tongelre en Valkenswaard. Het lijkt er op dat de soort de laatste decennia wat meer naar het noorden voorkomt, maar natuurlijk niet in de hoeveelheden van Zuid-Limburg. Rond Uden is Maretak tot nu toe alleen voor 1950 gevonden. Heel bijzonder dus en geef mijn complimenten door aan de vinder."

Geen unicum dus, maar wel heel zeldzaam en klaarblijkelijk de meest noordelijke vondst. En, na 61 jaar is de Maretak weer terug in Uden.

Zaadverspreiding

Ik kende deze bizarre plant al veel langer. Tijdens diverse vakanties in Frankrijk had ik de maretakbollen al vaak als 'heksenbezems' in de Populieren zien hangen. Maar hier en in je eigen tuin, dat voelt wel even anders. Je vraagt je af, hoe komt zo'n plant nu uitgerekend hier bij mij terecht en waarom vind je ze niet veel meer in deze streek? Je gaat er over nadenken en fantaseren. Je wilt er wel wat meer over weten en dan ga je tegenwoordig googelen. De Maretak, die ook wel Vogellijm of Mistletoe wordt genoemd, heet officieel Viscum album. Het is een halfparasiet en in de plantenwereld nogal een buitenbeentje: een wintergroen bolrond struikachtig organisme, dat vooral in de winter in loofbomen (meest Populieren) nogal opvalt. En nu groeit er één in mijn eigen tuin en daarom boeit deze mysterieuze plant mij natuurlijk mateloos.

Het begint allemaal met een zaadje dat door een vogel is verspreid. Een vogel, waarschijnlijk een lijsterachtige, heeft zich in zuidelijker streken bezat aan die kleverige, witte bessen van de Maretak. Vooral Grote Lijsters en Kramsvogels zijn vogels die deze zaden tijdens de trek over grote afstanden kunnen verspreiden. Dat gebeurt vooral in het vroege voorjaar, want de terugtocht van de vogeltrek van deze vogels valt in ons land in de periode februari/maart. De vogels komen dan vanuit het zuiden, waar de Maretak in overvloed aanwezig is en vliegen naar het noorden, waar deze plant niet voorkomt. De verspreiding van de zaden ter plaatse, dus bij de bron, gebeurt vooral door andere lijsterachtigen zoals Merels en zanglijsters. Ook Zwartkoppen zijn verzot op deze bessen. Ze peuzelen ze op en laten het plakkerige zaad achter op de takken.

Pestvogels versmaden zo'n kleverige hap ook niet. In ons geval is de kans groot dat een Kramsvogel of een Koperwiek de geestelijke vader, zeg maar de 'zaaddonor' van mijn maretakje is geweest. Ik spot ze in het voorjaar regelmatig in onze tuin. De zaden van de Maretak zijn, zoals zo veel zaden, onverteerbaar voor de vogels. Ze passeren heelhuids hun darmkanaal en worden elders weer uitgepoept. De meeste zaden zullen gewoon op de grond terecht komen en daar kan zo'n maretakje niets klaarmaken. Maar in ons geval werd zo'n kleverig vogelpoepje, inclusief zaadjes, precies op mijn Appelboom uitgescheten. Boffen dus, wat een toevalstreffer!

Koperwiek

Kramsvogel

De kieming

Zo'n kleverige brij vogelpoep met zaden komt bovenop een tak terecht en glijdt vandaar meestal naar onderen naar een beschutte plaats. Daar droogt het geheel op en het zaadje zit voorlopig vastgeplakt met speciale voor dat doel ontwikkelde vogellijm. Maar, dat is nog slechts het begin van een lange en moeizame weg naar volwassenheid. Vooral het beginstadium is erg kritisch en moet heel precies volgens het boekje verlopen. De kans is groot dat het zaadje gedurende een droge periode in de zomer uitdroogt en het loodje legt. Of, als het zaadje niet op een beschutte plaats is terechtgekomen, is de kans erg groot dat het bij de eerste de beste stortbui wegspoelt. Het zaadje dat op een gunstige plaats is beland kán het redden. Maar hij moet nu, voorlopig als epifyt, zijn langdurig kiemingsproces proberen te overleven. Die kans krijgt hij alleen als er ter plaatse een gunstig microklimaat aanwezig is. Dat betekent: regelmatig regen en een hoge luchtvochtigheid door mist en ochtenddauw gedurende

warme en droge perioden in de zomer. Gebeurt dat niet, dan zullen de zaden alsnog uitdrogen en door Pimpelmezen worden opgegeten. Deze epifytische periode duurt best lang: van de vroege lente tot in de late herfst. Pas dan is de kiemplant in staat het sap van de boom af te tappen, pas dan is hij halfparasiet geworden. Hoe dat precies zit? Een epifyt is een plant die de boom uitsluitend gebruikt als groeiplaats, hij heeft verder geen contact met de grond. Hij moet daar zelfstandig zien te overleven. Epifyten zoals mossen en korstmossen zijn lagere planten en

overleven zonder problemen een tijdelijke uitdroging. Maar het kiemende zaadje van de Maretak beslist niet. Het langs de stam afstromende regenwater voorziet hem van het benodigde vocht en de daarin opgeloste voedingszouten. De mest van de vogel zal hem hierbij wel een handje helpen. Het kiemingsproces verloopt heel traag. Als het zaadje vocht op kan nemen verschijnt de kiem. Het bijzondere is dat bij zo'n zaadje één, twee en soms wel drie kiemen kunnen uitspruiten. Op mijn appelboom heeft zich een zaadje met één kiem en een zaadje met twee kiemen genesteld, dat is duidelijk te zien.

De temperatuur speelt bij dit langdurige kiemproces een zeer belangrijke rol. De zaden komen pas goed tot ontwikkeling wanneer de nachten warmer worden. Het zaadje en de kiem zijn groen. Daardoor kan het met zijn eigen bladgroen, door middel van fotosynthese, zijn eigen suiker en organische stoffen aanmaken die voor de groei nodig zijn. De kiem ontwikkelt zich verder en keert zich weg van het licht, dus naar de tak toe. Zodra de kiembuis de tak raakt, vormt zich een soort zuignapje dat zich daar vasthecht. Daaruit ontwikkelt zich een fijn worteltje: de duiker. Deze duiker boort zich door de schors en door de bast tot op het spinthout, maar dringt niet in het hout door. Dan pas, laat in de herfst, is de Maretak een onafhankelijke halfparasiet geworden en in staat om het sap van de boom op te zuigen. Is het geen wonder dat zo'n zaadje ooit kan uitgroeien tot een volwassen plant?

Kiembuis raakt de tak

Hoe het verder gaat

Als de zuignap zich heeft vastgezet wordt de groene kiem steeds dikker en het zaadje dunner. Als het reservevoedsel van het zaadje is opgebruikt valt de zaadhuid er af en richt de kiem zich op. In de herfst bestaat de hele plant uit een nietig klein stengeltje van slechts een halve cm. In die periode is het vochtig genoeg en zal de kiem niet meer kunnen uitdrogen. De verdere ontwikkeling stopt dan omdat de nachten te koud worden. In het tweede jaar ontwikkelt het

plantje tussen het hout en de bast nieuwe Als dan de temperatuur in het voorjaar gaat stijgen worden de eerste twee gevormd. De blaadjes zijn leerachtige, langwerpig spatelvormig en licht van kleur. Zo'n éénjarige scheut heeft twee tegenover elkaar staande blaadjes daartussen een verdikking met ogen. Elk groeien uit die verdikking minstens twee scheuten. Daar ontwikkelen zich ook de en vallen de oude bladeren af. Als de ouder wordt en zich verder ontwikkelt, de typische bolvorm. Dat komt doordat

Maretak consequent gaffelvormig groeit. afzonderlijke mannelijke en vrouwelijke

De twee Maretakken in mijn tuin

duikers. voldoende blaadjes

olijfgroen meestal met jaar nieuwe bloemen plant ontstaat de

Er bestaan planten.

De bloemen verschijnen in april/mei en maken veel nectar aan. Ze worden daardoor druk bezocht door bijen en andere insecten. Voor imkers is het een bijzonder interessante plant. Het gevolg is dan ook een goede vruchtzetting. De planten zijn altijd overvloedig beladen met bessen. Zo'n overvloed is ook wel nodig als je beseft hoe klein de kans is dat een zaadje het ooit tot volwassen plant zal brengen. De Maretak is wettelijk beschermd in Nederland en komt vooral voor beneden de lijn Maastricht-Brussel. In Zuid-Limburg is de soort vrij algemeen maar dat geldt beslist niet voor de rest van Nederland.

Gastheren

Maretak kan op veel houtige gewassen groeien, zowel op loofbomen als op coniferen. Waar je ze kunt ze vinden? De Populier staat met stip op nummer één, gevolgd door de Acacia en de appel. Maar ook op Peren- en Kersenbomen, Linden, Esdoorns, Wilgen, Iepen, Seringen, Lijsterbessen en Meidoorns kun je ze aantreffen. Vooral op hoge Populieren kan hij zich uitbundig ontwikkelen. Dat komt doordat Grote Lijsters en Kramsvogels na een lange vlucht bij voorkeur de hoge boomtoppen opzoeken en zich daar dan ontlasten. Je vindt daar dan Maretakken op alle hoogten en vooral op de eerste rij bomen aan de zuidkant van een populierenbos (de aanvliegroute). Nooit zul je een Maretak op een Plataan zien. Dat komt doordat de schors van Platanen ieder jaar afschilfert en daarmee wordt de kiem afgeworpen. Bij uitzondering vind je Maretak op Beuk en Eik . Dat komt doordat de schors van deze bomen van een waslaag is voorzien wat de hechting van het zaadje en de kiem moeilijk maakt.

Elk jaar krijgt hij minstens twee nieuwe scheuten

Schade

De schade die de Maretak zijn gastheer berokkent is meestal te verwaarlozen. Het aftappen van wat sap voor de 'gast' betekent voor de boom slechts een minieme aderlating. Maar als het er (te) veel zijn, kan een boom daar wel degelijk aan sterven. Het probleem is namelijk dat loofbomen gedurende de winterrust hun bladeren verliezen en het wortelgestel stil valt. De Maretak echter is wintergroen en blijft 's winters, als de zon schijnt, gewoon verdampen. Een door Maretakken overladen boom kan zijn gastheer op die manier letterlijk leegzuigen zodat hij in de lente niet meer in staat is om zich te herstellen. Het 'point of no return' is dan overschreden. Hij verdroogt dan 's zomers omdat zijn 'gasten' ieder jaar meer sap eisen waardoor de boom verzwakt en na jarenlang van kwijnen uiteindelijk het loodje legt.

Vol bewondering kijk ik uit het raam naar mijn beide Maretakken. Het is duidelijk te zien dat het grootste plantje is ontstaan uit een zaadje met één kiem. Hij heeft al twee vergaffelingen. Terugrekenend moet die omstreeks maart 2009 zijn uitgezaaid. Het andere plantje is duidelijk veel kleiner en is zo te zien ontstaan uit een zaadje met twee kiemen. Die moet dus vorig jaar, in maart 2010, door een Kramsvogel of een Koperwiek op dezelfde tak zijn gedeponeerd. Ik blijf het toch heel bijzonder vinden. En dat hier in Uden, in mijn eigen tuin!

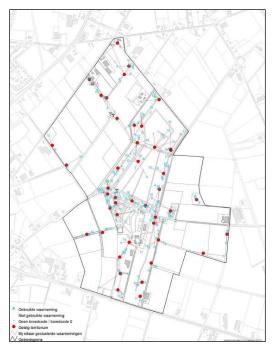
Joop Bergsma

De typische bolvorm

Broedvogelinventarisatie Melven, Veghel 2011

In het broedseizoen van 2011 is het Melven in Veghel geïnventariseerd op alle broedvogels (ook exoten) en dagactieve zoogdieren. Het Melven is in totaal zestien keer in de ochtend bezocht (acht maal in het zuiden en acht maal in het noorden) en twee maal in de avond. In totaal besloegen de bezoeken 44 uur in de ochtend en 2 uur en 50 minuten in de avond. Dit is het eerste jaar dat SOVON Vogelonderzoek Nederland het autoklusteringsprogramma introduceerde. Nadat op de veldkaart alle waarnemingen zijn genoteerd kunnen deze thuis in de computer worden ingevoerd. Per waarneming wordt een punt op een elektronische kaart gezet met daarbij de broedcode (baltsende vogel, paartje, nest met jongen, etc.). Het programma berekent daaruit automatisch het aantal territoria uit die waarnemingen, rekening houdend met fusieafstanden, datumgrenzen en criteria per soort. Na elk bezoek kun je dus met een druk op de knop zien hoeveel territoria er aanwezig zijn en voor welke soorten je nog meer waarnemingen moet doen. Vroeger moest deze analyse op papier en waren de waarnemers nog avonden bezig met tekenen en analyseren. Per soort kan er nu een soort kaart met de waarnemingen en berekende territoria uitgedraaid worden (zie voorbeeld van de Winterkoning). Een hele verbetering! Dit soort kaartjes wordt tegenwoordig automatisch gemaakt in het Sovon autoklusteringsprogramma

Territoria van de Winterkoning in het Melven (tussen Veghel en Mariaheide)

In totaal zijn er 87 vogelsoorten waargenomen verdeeld over 3.671 waarnemingen. Hiervan vertoonden er 63 soorten ook daadwerkelijk territoriumindicerend gedrag. Dit resulteerde uiteindelijk in 56 soorten met een territorium. In totaal werden 563 territoria gevonden. De top drie bestaat uit Winterkoning (43 territoria), Zwartkop (36) en Vink (35). Van alle waargenomen soorten staan er veertien (16%) op de rode lijst, zeven daarvan zijn broedvogel in het Melven: Boomvalk, Boerenzwaluw, Gele kwikstaart, Groene specht, Huismus, Koekoek en Matkop. Het aantal van 56 vogelsoorten met een vastgesteld territorium is iets meer dan in 1998 (54 territoria) en in 1999 (52), het aantal soorten lijkt dus gestabiliseerd te zijn tot iets meer dan 50, maar wel is er een verschuiving opgetreden naar andere soorten. Het aantal vastgestelde territoria was 563 en dat is wel veel meer dan in de jaren negentig (380-430). Dit hoeft geen reële toename te zijn, maar zal voornamelijk liggen aan het feit dat er in 2011 een ander en groter stuk geïnventariseerd is. In de huidige inventarisatie is minder landbouwgebied en meer bosgebied, waar meer soorten en waarschijnlijk een hogere dichtheid van territoria in voorkomt.

Bijzonderheden

Bijna elke telling werden er wel Canadese Ganzen gezien. Hiervan zat er één exemplaar wel heel verdacht lang (meer dan twee weken) op precies dezelfde plek naast een van de betonnen bassins in het midden. Het vermoeden was dat deze daar gebroed heeft, maar naar wij weten zijn er geen jonge ganzen waargenomen. Op deze plek is 20 mei 2011 een (ongeringde) Indische Gans gezien Ook dit jaar broedde er weer een Buizerd in het Melven, met drie eieren. Drie jongen zijn succesvol uitgevlogen. Er zijn maar liefst twee territoria van de Havik aangetroffen. Eén paar had twee eieren, maar dat legsel is mislukt omdat het nest later uitgezakt is.

Ook dit jaar zijn er weer Boomvalken aangetroffen in het Broek. Echt moeilijk is deze soort niet te inventariseren: als men langs de nestboom loopt wordt er luid gealarmeerd en ook tijdens de avondtelling was het paartje vanaf ver te horen. Tijdens deze telling is ook een prooioverdracht gezien van het mannetje die een gevangen Gierzwaluw aan het vrouwtje overhandigde. Begin juli werd het nest gevonden met drie eieren, die allemaal uitgekomen zijn. Van de Bosuil zijn twee territoria aangetroffen. Tijdens de simultaantelling van de Houtsnippen op 27 mei werden drie jonge Bosuilen gezien die voortdurend aan het roepen waren.

Boomvalk (foto Marc Kastermans)

De Steenuilen zijn gevonden net buiten het inventarisatiegebied. Aan de Hogerduinenweg zat een paartje met twee jongen en aan het Melven zat ook een paartje. Omdat daarvan het nest niet gevonden is, (zit waarschijnlijk tussen de golfplaten en de isolatie), is het onbekend of deze in 2011 gebroed hebben. Tijdens het laatste bezoek werd nog een nieuw steenuilenterritorium gezien op het Broek (maar ook daar net buiten het inventarisatieplot), ook daarvan is onbekend of deze gebroed hebben. Op 22 april werd een paartje kippen gezien aan de noordelijke bosrand, meer dan 350 meter van de dichtstbijzijnde boerderij. De haan werd het eerst opgemerkt en pas na een aantal minuten kwam de hen uit de braamstruiken.

Tijdens de eerste telling op 11 maart werd in het noordelijk deel al een opvliegend paartje Houtsnippen gezien. Omdat deze soort de laatste jaren daar wel vaker is gezien, werd op 27 mei 2011 een simultaantelling voor Houtsnippen gehouden. Tijdens deze telling zijn maar liefst achttien waarnemingen van Houtsnippen gedaan waarvan acht bij het oostelijke paardenweitje. Eenmaal werd een doublet gezien (twee naast elkaar vliegende mannetjes) en één keer een triplet, dat luidruchtig achter elkaar aanvloog. Op basis van de geluiden die gehoord werden en de tijdstippen en routes die deze mannetjes vlogen, worden er zeker vijf territoria vermoed.

Wulpen zijn twee keer waargenomen, één keer in het noordelijk grasgebied buiten het inventarisatiegebied en één keer in het uiterst oostelijke deel. Dit was niet genoeg voor het toekennen van een territorium. Eén van de verrassingen van deze inventarisatie zijn de twee territoria van de Kleine Bonte Specht, een soort die voornamelijk in oudere bossen wordt gezien. Wij denken echter dat het maar één paartje geweest is. Het is samen met de Boomklever (1 territorium) en Bonte Vliegenvanger (1) een teken dat het bos van het Melven ouder wordt.

Hoewel Boerenzwaluwen alleen foeragerend zijn waargenomen, geldt dat toch, in een bepaalde periode als territoriumindicerend gedrag. Ze hebben ook daadwerkelijk in de buurt gebroed: één nest bij Familie Van de Laar op de Hogerduinenweg en bij hun buren ook nog eens drie boerenzwaluwnesten in de paardenschuur en tien nesten bij Familie Van de Akker aan het Melven (persoonlijke mededeling Jan van den Tillaart). Tevens werd door hem nog een bewoond huiszwaluwnest aangetroffen bij Familie Vissers op de manege aan de Hogerduinenweg. In het oostelijk landbouwgebied werden twee territoria van de Gele kwikstaart aangetroffen. Onverwacht was ook de grote variëteit aan struweelvogels van het halfopen gebied die geteld is: Roodborsttapuit (4 territoria, één waarneming van ouders die jongen voerden), Bosrietzanger (3), Kleine karekiet (1), Grasmus (11) en Geelgors (4).

Leo Ballering en Arend Vermaat

Wetenswaardigheden... (door John Hermans)

Elektronische chip om Boerenzwaluw beter te beschermen

Vijftig Boerenzwaluwen zijn de afgelopen weken voorzien van een elektronische chip op hun rug, een zogenaamde geolocator. Door deze geolocator is het mogelijk om de exacte trekroute en overwinteringsplaatsen van deze vogel vast te leggen. Met die informatie hoopt Vogelbescherming de Boerenzwaluw, een soort die in aantal hard achteruit gaat, beter te kunnen beschermen. De Boerenzwaluw is één van onze bekendste trekvogels. Bekend is dat ze overwinteren ten zuiden van de Sahara, maar waar is niet duidelijk. Ringonderzoek heeft dat tot nu toe niet duidelijk kunnen maken. Van de half miljoen geringde Nederlandse Boerenzwaluwen in honderd jaar tijd, zijn slechts tachtig ringen uit Afrika terug gemeld. Te weinig om de vogel goed te kunnen beschermen. Daarom heeft Vogelbescherming vijftig Boerenzwaluwen voorzien van een geolocator, een vederlichte elektronische chip. Deze chip slaat twee

Boerenzwaluw (foto John Hermans)

keer per dag de exacte locatie op. Omdat Boerenzwaluwen altijd terug gaan naar dezelfde stal, kunnen de chips in het voorjaar van 2012 worden uitgelezen. Door het geolocator-onderzoek weten we dan eindelijk exact waar boerenzwaluwen op hun trektocht 'bijtanken' en verblijven. Met die informatie kan Vogelbescherming samen met de Afrikaanse Birdlifepartners in onder andere Tunesië, Marokko en Burkina Faso werken aan de bescherming van deze 'pleisterplaatsen'. Die zijn niet alleen van belang voor Boerenzwaluwen, maar ook voor andere trekvogels.

Uit: Persbericht Vogelbescherming Nederland, 29 juli 2011

Ingrijpende maatregelen nodig om Scholekster te redden

Nieuw onderzoek van SOVON Vogelonderzoek in opdracht van Vogelbescherming Nederland laat zien dat als er nu niks gebeurt de Scholekster binnen afzienbare tijd in Nederland praktisch is uitgestorven. Het is al langer bekend dat de scholekster in aantallen achteruit holt, maar de nieuwste cijfers zijn ook voor de kenners schokkend. De afgelopen drie jaar is er een groot onderzoek naar de Scholekster uitgevoerd, waarbij voor het eerst gekeken is naar alle leefgebieden. Scholeksters broeden namelijk zowel op de weilanden, aan de kust, als in de stad. In

Scholekster (foto John Hermans)

de winter trekken alle Scholeksters naar de Wadden of de Zeeuwse Delta. Op al deze plekken heeft de scholekster het moeilijk. Uit het onderzoek blijkt nu dat er veel te weinig jongen groot worden en dat ook in de winter veel Scholeksters het erg moeilijk hebben wegens voedselgebrek. Omdat scholeksters wel veertig jaar oud kunnen worden, valt de dreiging van het uitsterven niet direct op. Er zijn nog veel scholeksters in ons land, maar deze populatie is behoorlijk vergrijsd. Er moet nu wat gebeuren om deze dramatische ontwikkeling te stoppen. Vogelbescherming gaat er bij de politiek op aandringen om maatregelen te nemen om de Scholekster te hulp te schieten. Dat kan door bijvoorbeeld

belangrijke weidevogelgebieden een aparte beschermingsstatus te geven, waardoor boeren zich met behulp van subsidies kunnen inzetten voor de biodiversiteit in de weilanden. In de wintergebieden wordt nu al geëxperimenteerd met het aanleggen van mosselbanken en gewerkt aan het terugdringen van de effecten van visserij op de voedselvoorraad van Scholeksters.

Uit: Persbericht van SOVON Vogelonderzoek en Vogelbescherming Nederland, 28 juni 2011

Aantal vogels boerenland hard achteruit

Populaties van boerenlandvogels in Europa zijn gedaald naar een dieptepunt. Dit blijkt uit de laatste gegevens van het Pan-European Monitoring Scheme. Hierin zijn tussen 1980 en 2009 populaties van 145 algemene vogelsoorten in vijfentwintig landen gemonitord. De resultaten laten zien dat boerenlandvogels het hardst achteruit gaan en dat ze de laagste aantallen ooit hebben bereikt. In de Top 10 van de snelste dalers staan onder verschillende kenmerkende soorten van het Nederlandse boerenland, zoals Patrijs zesenzestig procent afname, Grutto vijfenvijftig procent afname, Graspieper eenenvijftig procent afname en Kneu negenenveertig procent afname. Daarnaast nemen ook andere soorten sterk in aantal af, zie tabel onderaan. Intensivering van de landbouw is één van de belangrijkste oorzaken van de achteruitgang van boerenlandvogels. De resultaten laten duidelijk zien dat een hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) noodzakelijk is om boerenlandvogels duurzaam te beschermen, onder andere door boeren te belonen en te stimuleren om beheersmaatregelen uit te voeren. In oktober worden de voorstellen verwacht voor het nieuwe GLB dat zal lopen van 2014 tot 2020. Vogelbescherming Nederland vreest dat deze voorstellen onvoldoende middelen zullen bevatten voor agrarisch natuurbeheer en andere natuurvriendelijke methoden voor landbouw. Steven Kragten, senior beleidsmedewerker landelijk gebied bij Vogelbescherming Nederland: "Het is bekend dat onze weide- en akkervogels hard achteruitgaan en blijkbaar geldt dit voor heel Europa. Dit is geen toeval, het gehele Europese landelijk gebied is gevormd door het GLB. Dit beleid heeft geleid tot hogere voedselproductie, maar onze boerenlandvogels hebben hier de prijs voor betaald." Volgens Vogelbescherming Nederland biedt het nieuwe GLB een uitgelezen mogelijkheid om het verlies aan biodiversiteit op het Europese platteland tegen te gaan. Hiervoor dienen voldoende middelen te worden gereserveerd om de uitvoer van effectief agrarisch natuurbeheer mogelijk te maken. Steven Kragten: "Het gaat niet om een keuze maken tussen het produceren van voedsel en natuurbescherming. Wij zijn er van overtuigd dat beide hand in hand kunnen gaan". Recente aankondigingen over het EU budget laten echter zien dat beleidsbepalers pleiten voor minder geld in de tweede pijler van het GLB. Hieruit wordt onder andere het agrarisch natuurbeheer betaald. Daarnaast laat een recentelijk uitgelekt document zien dat er plannen zijn om lidstaten de mogelijkheid te bieden om middelen te verschuiven van agrarisch natuurbeheer naar andere doelstellingen. De resultaten van het Europese vogelmonitoringprogramma toont aan dat de EU de biodiversiteitdoelstellingen voor 2010 niet haalt en dat ook de doelstellingen voor 2020 waarschijnlijk niet gehaald zullen worden. Alhoewel de lidstaten de nieuwe biodiversiteitstrategie afgelopen juni hebben omarmd is het nog wachten op toezeggingen om deze doelstellingen ook daadwerkelijk te behalen.

	Naam NL	Trend*	Europese trend**	Rode Lijst
1	Patrijs	95%	66%	Ja
2	Grutto	60%	55%	Ja
3	Graspieper	50%	51%	Ja
4	Kneu	50-75%	49%	Ja
5	Tureluur	50%	46%	Ja
6	Torenvalk	50%***	42%	Nee
7	Kievit	40%***	38%	Nee
8	Boerenzwaluw	50-75%	33%	Ja
9	Zomertortel	85%	22%	Ja
10	Veldleeuwerik	90%	19%	Ja

Tabel: Top 10 van snelste dalers van het Nederlandse boerenland

Uit: Persbericht Vogelbescherming Nederland, 26 augustus 2011

^{*} Bron: Van Beusekom et al, 2005; ** Bron: www.ebcc.info/index.php?ID=457;

^{***} Bron: www.vogelbescherming.nl

In gesprek met.... 'Mignon van den Wittenboer'

Mignon zit sinds kort in de redactie van het Bruujsel. Daar zijn we blij mee, want ze is iemand met kennis van zaken. Ze is nu een kleine tien jaar lid bij ons en ze is het grootste deel van haar leven al met vogels bezig. Ze is niet zo'n groepsmens, maar het is toch een waardevol lid voor onze vereniging. Waarom?...lees maar verder!

Op blote voeten naar het ven

De grootvader van Mignon kocht een boerderij aan de Stoppelveldseweg in Heeswijk-Dinther. Het was de bedoeling dat hij daar een camping zou beginnen, maar daar kreeg hij uiteindelijk geen toestemming voor. Hij heeft er nooit gewoond maar vertrok met zijn gezin naar Cromvoirt waar hij alsnog een camping begon. De boerderij verhuurde hij en toen zijn oudste dochter trouwde (de moeder van Mignon) kocht zij het huis van haar vader. In 1971 werd Mignon er geboren en ze groeide daar samen met haar zus op. Het is een schitterende omgeving, veel natuur en veel rust en ruimte. Helemaal

Mignon in de beeldentuin

achter het terrein ligt een groot ven, de Klotbeek (klot is een soort natte turf). Daar ging ze als kind al graag naar toe om vogels en waterdiertjes te bekijken. Ze deed dit vaak op blote voeten, waar haar moeder niet zo blij mee was, want ze kwam steevast terug met pikzwarte voeten. In die tijd is ze al van de natuur gaan houden en dat is nooit meer over gegaan. Een groot deel van haar leven stond en staat in het teken van de natuur. Een lidmaatschap bij het jeugd IVN van Heeswijk-Dinther lag dan ook voor de hand, maar die hadden te weinig leden, zodat ze al jong bij de volwassenen vogelwerkgroep terecht kwam. Daar leerde ze haar soorten kennen en daar heeft ze nu nog plezier van. Ze studeerde in Amsterdam marketing en management en heeft daar ook veel gevogeld, bijvoorbeeld in de Waterleidingduinen. Na haar huwelijk kwam ze in Someren-eind te wonen en werd ze lid van de vogelwerkgroep Asten-Someren. Ook daar zat ze in de redactie van het clubblad: 't Schreeverke' (zo heet de Geelgors vanwege de fijne lijntjes op de eieren). Ze heeft tien jaar in een boekhandel gewerkt in Someren. Haar man was ook fanatiek vogelaar, hij werkte als karteerder (inventariseerder) bij de provincie Limburg en in hun vrije tijd hebben Mignon en haar man broedvogels geïnventariseerd op de Deurnense, de Astense en de Groote Peel en inventariseerde Mignon weidevogels rond Neerkant. Ze hebben ook een mooi boek gemaakt over honderd jaar vogels in de Groote Peel, wat heel veel tijd heeft gekost. Ze deden toen ook al veel aan trektellen. In die tijd reisden ze wel vier keer per jaar naar allerlei bestemmingen om te vogelen. Ook verre bestemmingen zoals Zimbabwe, Venezuela en Israël stonden op het programma. Verder is ze heel vaak in Falsterbo, Zweden geweest. Ze gaan er naar toe voor het trektellen. Ieder najaar trekken hier miljoenen vogels over het zuidelijkste puntje van Zweden, want vogels vliegen niet graag over water en daar is de kortste oversteek. Het is een soort 'bottleneck' voor vogels. Als ze er weer naar de camping in Falsterbo gaan, voelt het een beetje als thuiskomen. Ook Polen bezocht ze verschillende keren. Toen haar moeder een erfenis kreeg, mocht ze met haar mee naar de Galapagoseilanden. Dat was ook een hele bijzondere ervaring. Ze zijn toen ook in de echte jungle van de Amazone geweest en hebben de hoge Andes bezocht. In de bijkeuken hangt een collage van foto's van deze reis, erg mooi gemaakt. Fotograferen is nog een hobby van haar, maar dan meer voor zich zelf.

Vogelwachtrelatie

In 2002 is Mignon gescheiden en kwam ze met haar dochter van tweeëneenhalf jaar en een baby van een week oud terug bij de boerderij in Heeswijk-Dinther bij haar ouders. Het achtergedeelte van de boerderij was de bezoekersruimte van de Fazanterie. Deze werd woonklaar gemaakt en daar heeft ze een half jaar gewoond. Gelukkig viel dit net in de winter, zodat de ruimte weer als bezoekersruimte gebruikt kon worden toen het voorjaar werd. Intussen was het middendeel van de boerderij tot woonruimte verbouwd en kon ze daar met haar kinderen gaan wonen. Bij de Vogelwacht Uden had ze inmiddels Ad Bekkers ontmoet tijdens de groepsreis naar Roemenie van 15 tot en met 22 mei 2004 en die twee vonden elkaar wel aardig. Nu woont ze al weer heel wat jaren samen met Ad, je kunt hier dus met recht spreken van een 'Vogelwachtrelatie'. Het was wel bijzonder dat ze elkaar op een groepsreis leerden kennen, want Mignon is helemaal geen groepsmens. Het liefst vogelt ze alleen of met Ad. Maar Roemenië sprak haar erg aan en daar was ze nog nooit geweest. Ad kwam al snel bij haar wonen, maar het middendeel was toch wat aan de kleine kant. Mignons ouders hadden nog een huis op het terrein staan, maar dit werd verhuurd. Huurders worden flink beschermd, dus het duurde even voor die wilden vertrekken. Nadat Mignon en Ad het huis van haar vader kochten, kon de grote verbouwing beginnen: alles werd aangepakt: van de schoorsteen tot de riolering. Ad zit al jaren bij de werkgroep stootvogels en is de laatste tijd ook actief in de jeugdgroep van de Vogelwacht, een groep die erg goed draait. Hij viel als het ware met zijn neus in de boter, want nu woont hij in een prachtig huis met enorme tuin, grenzend aan de Fazanterie. Hij is hovenier van beroep, dus ook dat komt erg goed uit met die enorme tuin. Het is wel een grote klus geweest om het oude huis naar hun zin te krijgen. Mignon houdt van oude huizen, die hebben veel uitstraling. Klussen vindt ze ook erg leuk en eigenlijk vindt ze het jammer dat haar huis nu min of meer klaar is. In de woonkamer zit een hoge nok met daarin een rond raam. Hiervoor heeft Mignon een Bosuil in glas-en-lood gesoldeerd, ook een van haar hobby's. De uil kijkt op je neer als je de kamer binnen komt, erg mooi en sfeervol. Het huis is zo veel mogelijk duurzaam opgeknapt. Ze hebben voor het huis een wateropslagtank ingegraven, net als bij de Groenhoeve om het regenwater op te vangen. Bij dit duurzaamheidsproject wordt al het regenwater afgekoppeld van het riool en verzameld in een ondergrondse opslagtank. Dit schone regenwater kan prima worden benut voor het doorspoelen van de toiletten en Mignon heeft er ook haar wasmachine op aangesloten. Er staat ook een grote kachel van speksteen in de woonkamer. Deze hoeft maar een uurtje of twee per dag flink te branden en de rest van de dag blijven de stenen warmte afgeven. Voor het huis staat een grote mooie paardenkastanje. Mignon heeft een dochter van elf (Linde) en een zoon van negen (Timo). Ook voor hen is het natuurlijk heerlijk om in die mooie omgeving op te groeien. Als de kinderen bij hun vader zijn, hebben Mignon en Ad mooi de tijd om samen te gaan vogelen.

Fazanterie 'De Rooie Hoeve'

Al vijfendertig jaar huist er een Fazanterie op het terrein van de boerderij. De ouders van Mignon zijn hiermee begonnen en ook Mignon is er nu werkzaam. Ze werkt er twee dagen in de week en pakt het werk aan dat voor handen is, zoals de dieren voeren en de hokken schoonmaken of ontbijt en lunches verzorgen voor de bezoekers. Het streven is om de fazantensoorten in stand te houden, ze werken aan de biologische diversiteit, anders sterven deze vogels uit. Er is een collectie van drieënvijftig soorten fazanten. Op het terrein staan vijfenzestig volières met kweekkoppels en twintig met jonge vogels. Het is natuurlijk een grote klus om al die kooien schoon te houden, hier krijgen ze soms hulp van mensen met een taakstraf en vrijwilligers.

Het Bruujsel, september 2011

Ook vakantiewerkers kunnen er terecht. Na het interview hebben we een wandeling gemaakt langs de kooien, wat een prachtige kleuren hebben die beesten. Ze vindt het leuk werk, maar toch vindt ze wilde vogels interessanter dan kooivogels. Naast de fazanten is er ook een permanent wisselende expositie van kunst: beelden en schilderijen. Het publiek kan er wandelen door de beeldentuin met beelden van Nederlandse en buitenlandse kunstenaars. Deze zijn ook te koop.

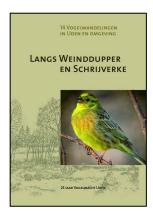
Blauwe Reiger

Dit jaar is er ook een Japanse tuin geopend. Ad heeft hier ook hard aan meegewerkt en Mignon heeft de tekening er voor gemaakt. Het is een uitbreiding met drieduizend vierkante meter en een enorme aanwinst voor het geheel. Er is een stilteplek gerealiseerd met veel symboliek en er worden theeceremonies gehouden. Ook is er een vijver met koikarpers en een Japans bruggetje. Mignon vertelt dat de Blauwe Reiger nogal eens langskomt, maar dat de koikarpers toch iets te duur zijn om aan de Reiger te voeren. Er staan al draden om het water met een beetje stroom er op en een apparaatje dat kreten laat horen, maar dat is nog niet genoeg. Blijkbaar braakt de Reiger in het water, waardoor de vissen omhoog komen en ze alsnog

door de Reiger gepakt worden. Tja, geef hem maar eens ongelijk, die weet niet of een vis duur is of niet. Er is ook een flinke poel op het terrein en hier komen ze met schoolprojecten waterdiertjes scheppen, ze kunnen dan ook kikkers en padden ontdekken. In de beeldentuin staan veel bloeiende planten waar veel vlinders op af komen. De kinderen kunnen onder begeleiding met een zoekkaart de verschillende vlinders zoeken en op naam brengen. Verder staat er nog en insectenhotel voor onder andere solitaire bijen, gemaakt van gebruikt materiaal en natuurlijk hangen er heel veel vogelhuisjes waar ieder jaar veel vogels in broeden. Mignon vertelt dat ze bijna honderd soorten vogels op het terrein geteld heeft, ongelofelijk! Enkele soorten zijn: de Kerkuil, Goudvink, Kleine Bonte Specht, Kleine Karekiet en de Bonte Vliegenvanger. De Fazanterie is van donderdag tot en met zondag geopend van 12.00 tot 17.00 uur. Daarbuiten kun je een afspraak maken, ze openen ook voor groepen vanaf vijftien personen. Er is ook een speeltuin, dus ook met kinderen is een bezoekje de moeite waard. Het middengedeelte van de boerderij is nu omgebouwd tot 'bed en breakfast', dus slapen behoort hier ook tot de mogelijkheden. Met bijvoorbeeld het kasteel van Heeswijk-Dinther in de buurt kun je gemakkelijk een paar dagen doorbrengen met fietsen of wandelen.

Vogelwacht Uden

Op mijn vraag waarom ze lid is geworden bij de Vogelwacht zei ze: "Bij deze club kan ik het beste meer vogelkennis opdoen, het is een erg actieve club". Toch vindt ze dat je bij een grote club minder betrokken bent en je niet meer iedereen kent. Het ligt er natuurlijk ook aan in welke werkgroep je actief bent. Ze heeft door de jaren heen al veel gedaan voor de club. Vooral veel inventarisaties, ze heeft bijvoorbeeld de hele Leijgraaf geteld. Verder vooral dingen die met grafische vormgeving te maken hebben, zoals onze kalender met foto's van eigen leden en ons jubileumboek bij het vijfentwintig jarig bestaan. Ze neemt geen langlopende projecten aan. Momenteel is ze bezig met het Maashorst-inventarisatierapport, dat door Leo Ballering, Stijn van Gils en Arend Vermaat geschreven wordt. Dit

bestaat uit zeven afzondelijke rapporten en ze gaat in opdracht van de Stuurgroep de vormgeving verzorgen. De zeven rapporten worden dan uniform gemaakt tot één serie. Daar wachten we natuurlijk allemaal op, na de inventarisaties van 2009 en 2010. Kunnen we het resultaat zien van onze inspanningen. Dat vindt Mignon leuk, kleine freelance opdrachten. Haar moeder had een offsetdrukkerij, dus ze is hier aardig in thuis.

Favoriete vogel

Die vraag krijgt iedereen die ik interview: "Wat is je favoriete vogel". Ze heeft er nog een op haar verlanglijstje staan, ondanks alle verre reizen en het vele vogelen. Dat is de Gehoornde Papegaaiduiker (Fratercula corniculata, Horned Puffin). Deze kun je vooral zien op een eiland voor de kust van Alaska. Er is ook nog een Kuifpapegaaiduiker (Fratercula cirrhata ofwel Tufted Puffin) en dan heb je nog de Papegaaiduiker die wij vooral kennen van de Ierse en Schotse kusten, de kleinste van de drie (Fratetula artica). Maar de gehoornde en de kuif wil ze nog graag eens zien. De gehoornde heeft een opvallende oogversiering en een hele krachtige snavel. Ze zijn allemaal familie van de alken en komen alleen aan land om te broeden. Ze graven een nestgang of gebruiken een konijnenhol op rotsige, winderige kusten. Heel soms kunnen wij een verdwaalde vogel zien aan onze noordkust.

Verschillende soorten Papegaaiduikers

Een boeiend leven leidt Mignon en ze heeft door de jaren heen natuurlijk heel veel vogelkennis opgedaan met al dat reizen en inventariseren. Wat fijn dat ze de opdracht heeft gekregen van de Stuurgroep; dan krijgt dit rapport nog een beetje een Vogelwachttintje!

Liesbeth Verkaar

'Ooievaar'

Een ooievaar op Tiengemeten, Die dagenlang tot in de nacht Bij mensen baby's had gebracht Had nauw'lijks tijd meer om te eten.

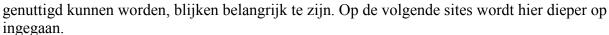
"Het gaat zo werkelijk niet langer", Zo sprak die ooievaar toen droef, Nog vóór ik weer een kikker proef Is er al weer iemand zwanger.

Bron: Theo van de Leur.

Interne(s)t... 'Akkerrandbeheer'

Vogels als Geelgors en Veldleeuwerik hollen achteruit in Nederland, maar ook in de Maashorst. Tijd om in actie te komen. Er zijn verschillende zaken bedacht. Akkerrandbeheer is hierbij zeer belangrijk. Vooral zaden die in de winter

Allereerst heeft Vogelbescherming op <u>www.vogelbescherming.nl</u> van verschillende soorten een uitgebreid verslag. Onder akkervogels is over de Veldleeuwerik onder andere te lezen dat braakleggen, faunaranden en leeuweriksveldjes goed werken. Er is zelfs een gratis brochure te bestellen via deze site over akkervogels.

Ortolaan (foto John Hermans)

Een leuke site is te vinden op www.stichtingortolaan.nl. Deze Limburgse stichting beheert de Krayelheide en probeert Geelgorzen en andere soorten te helpen. Of het ooit lukt om de Ortolaan weer terug te krijgen, die hier tot in 1994 nog gebroed heeft, is de vraag.

Interne(s)

Voor de adoptie van een akkerrand in Zeeland moet je zijn op www.akkerranden.nl. Onder de noemer "de botanische en biologische onderbouwing van het project" veel te lezen over de verschillende dier- en plantensoorten die wel varen bij ecologische akkerranden.

Op <u>www.dehalm.nl</u> wordt veel uitleg gegeven over biologisch produceren en verwerken van granen. Op de Tongelaar in Mill zijn uitgestrekte velden te zien van biologisch geteelde granen, waar volop Korenbloem en Klaproos in staan. Een prachtig gezicht en de Kwartels doen het er prima, waarom kan dit niet in de Maashorst, door de Maashorstboeren en/of Staatsbosbeheer?

Jule Bos van de Universiteit van Wageningen legt uit dat het behoud van Veldleeuweriken 20 miljoen per jaar moet gaan kosten op www.wur.nl/nl/nieuwsagenda/archief/nieuws/2010/akker101104.htm.

Op Youtube is een aardig filmpje te zien over de terugkeer van de Grauwe Gors in Groningen na 25 jaar afwezigheid. Het is te vinden onder www.youtube.com/watch?v=LMNHpM7mVTQ.

Op <u>www.werkgroepgrauwekiekendief.nl</u> is hier nog meer over te lezen. Maar liefst op acht plaatsen heeft de Grauwe Gors in Groningen gebroed. Vooral op akkers waar in de winter oogstresten blijven staan, lijken de vogels het goed te doen. Daartussen vinden de Grauwe Gorzen essentieel voer om de winter door te komen. Ook Geelgors, Kneu, Ringmus en Groenlingen komen massaal op de winterveldjes af. Ik zou zeggen Staatsbosbeheer minder verpachten en meer veldjes zelf inzaaien en laten staan in de winter!

Jan-Willem Hermans

Wie wil er naar mijn presentatie komen kijken?

Hebt u zich dat ook wel eens afgevraagd? Heb ik ongeveer 20.000 foto's in mijn computer staan, maar niemand kijkt er naar. Je kunt nu je kans grijpen met de dia-avonden eigen werk die door IVN en Vogelwacht worden georganiseerd. Het 'eigen werk', dit duidt er op dat het werk is dat de leden van het IVN of de Vogelwacht zelf hebben gemaakt. Het is mooi dat je werk gewaardeerd wordt door mensen die er ook wat van weten of van willen leren. Doordat leden van IVN en Vogelwacht anders tegen de natuur aankijken, hoop ik dat we de komende jaren een nog grotere diversiteit aan presentaties te zien zullen krijgen. Meld je aan en doe mee, het is een hele leuke ervaring.

Dialezing in De Groenhoeve

De procedure is als volgt:

- Meld je op tijd aan;
- Er kunnen maximaal vier deelnemers per avond hun werk presenteren (ongeveer een half uur per deelnemer);
- De totale presentatietijd per avond is ongeveer twee uur;
- Nieuwelingen, dus mensen die zich voor de eerste keer aanmelden, hebben voorrang op mensen die al een keer gepresenteerd hebben;
- Een week voor de presentatie is er een probeeravond, we kijken dan of de presentatie op de beschikbare apparatuur werkt. Er is dan nog een week om eventuele problemen op te lossen;
- Bij het maken van een presentatie kan ik ondersteuning gegeven, ik heb ervaring met Pinnacle, ProShow, Ashampoo, Slideshow en Wings. Al deze programma's lijken op elkaar, dus met nog een ander programma komen we er ook uit. Als je het prettig vindt om ondersteuning te krijgen, laat het me dan ruim van te voren weten.

De data waarop het allemaal gaat gebeuren, zijn:

- Donderdag 13 oktober 2011;
- Donderdag 24 november 2011.

Aanmelden kan via email <u>jaraats@kpnmail.nl</u> of telefonisch, 0413-369388.

Voor donderdag 13 oktober sluit de aanmelding op zaterdag 1 oktober, voor donderdag 24 november sluit de aanmelding op zaterdag 12 november.

Ik hoop op een stormloop.

Jacques Raats

Vinken (foto Jacques Raats)

Kabinetsbeleid desastreus voor natuur Maashorst!

Er is de laatste jaren veel gebeurd in de Maashorst. De natuur voer er wel bij. Maar anno 2011 bedreigen donkere wolken de Maashorst. De Maashorst, het gebied Maashorst en Herperduin, is grotendeels aangewezen als EHS gebied. Dit betekent Ecologisch Hoofd-Structuurgebied. Een aantal grote natuurgebieden in Nederland hebben deze benaming gekregen. EHS-gebieden zijn al belangrijke natuurgebieden die door aankoop nog groter en belangrijker worden. De EHSgebieden moeten met elkaar verbonden worden door zogenaamde EVZ-'s (ecologische verbindingszones). Dit alles moest ervoor zorgen dat de natuurkwaliteit in het dichtbevolkte Nederland niet achteruitgaat, maar zelfs vooruit. De verbindingszones zorgen ervoor dat er uitwisseling is tussen de grote gebieden. Een hert van de Veluwe kan zo bijvoorbeeld terecht komen in de Maashorst. De te verwerven gronden in EHS-gebieden moesten op vrijwillige basis opgekocht worden, meestal zijn/waren het landbouwgebieden. De realisatie moest eind 2018 gereed zijn. Ook in de Maashorst zijn gronden aangekocht en omgezet naar natuur. Een heleboel gronden zijn hier ook aangekocht als compensatie voor de aanleg van de A50. Er moeten nog echter veel gronden aangekocht worden. Gelukkig is er de laatste jaren een stuurgroep gevormd, die de ontwikkelingen in de Maashorst stuurde. De stuurgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van de terreineigenaren, te weten gemeente Landerd, gemeente Uden, gemeente Oss, gemeente Bernheze en Staatsbosbeheer. Daarnaast hebben zitting in de stuurgroep provincie Noord-Brabant, Waterschap Aa en Maas, Maashorstboeren, ZLTO, Recron, Regio VVV, Natuurcentrum Slabroek en de natuur- en milieuverenigingen De Maashorst (waarin wij participeren). Deze stuurgroep heeft de ontwikkelingen in de Maashorst gestroomlijnd, wat uiteindelijk resulteerde in het Maashorstmanifest. In dit manifest staat vermeld hoe de ontwikkeling van de Maashorst de komende jaren moet gebeuren. In grote lijnen komt het er op neer dat er een groot stil natuurgebied in de kern komt te liggen, waarbij met een ecoduct de kern van het Herperduin wordt verbonden met de kern van de Maashorst. Hieromheen komt een bosgordel. In de buitenste rand vinden economische activiteiten plaats zoals recreatie en duurzame landbouw die de binnenschil moeten versterken.

Een prachtig rapport, aan het werk dus. Helaas. Het nieuwe kabinet onder aanvoering van VVD, CDA en gedoogpartner PVV hebben een streep gezet door de realisatie van de EHS. Staatssecretaris Bleker (CDA!!) heeft een algeheel aankoopverbod uitgevaardigd, zodat er geen natuur meer aangekocht kan worden in de Maashorst. Daarnaast moet Staatsbosbeheer met een sterk verminderd budget hun taak uitvoeren, ook dit zal uitwerking hebben op de Maashorst. De provincie heeft de Maashorst wel benoemd tot één van de drie belangrijkste natuurgebieden van

Noord-Brabant waar 'Essentgelden' voor vrijgemaakt worden.
Deze gelden mogen echter niet
aangewend worden voor aankoop.
Naar mijn mening heb je hier dus
niets aan. Wil je het gebied goed
inrichten, moet je eigenaar worden.
Zolang er bijvoorbeeld nog een
landbouwperceel in de Brobbelbies
is, kunnen de sloten niet gedempt
worden en zal de grondwaterstand
ook niet verhoogd worden. Het
wordt geen Brobbelbies maar
brobbelwerk.

Ondanks dat de gemeente Landerd zitting heeft in de stuurgroep en het Maashorstmanifest ondertekend heeft, zijn ze van plan om zogenoemde BIO-woningen (Buitengebied In Ontwikkeling -woningen) te bouwen in de Maashorst. Het plan bevat de mogelijkheid om op 35 locaties in het buitengebied grote, veelal vrijstaande, woningen op ruime kavels te bouwen. De opbrengst van de kavels (circa € 140.000 per kavel) wil de gemeente inzetten om de kosten voor het realiseren van het Landbouw-

ontwikkelingsgebied (LOG) Graspeel mogelijk te maken. In de Maashorst zijn tien locaties benoemd, vier locaties in het gehucht Zevenhuis, vijf in Tooverkamp en een langs de Udensedreef. De gezamenlijke natuurverenigingen hebben een brief gestuurd naar de Raad van State om dit onzalige plan van tafel te krijgen. Echter met de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening, die helaas weer veel meer toelaat, zal dit moeilijk worden.

Ook de landbouwkundige activiteiten die in het centrale gedeelte plaatsvinden, zijn zeer zorgelijk. Een bedrijf dat aardbeiplanten opkweekt (van de Elzen) heeft grote gedeelten gepacht in de Brobbelbies. Ook het perceel langs onze telpost is hiervoor nu gepacht. Eerst wordt alles wat op het perceel groeit kapot gespoten. We hebben al creperende muizen gezien die door Torenvalken gepakt worden. Hoe zal het deze Torenvalken vergaan? Daarnaast is deze teelt zeer waterverslindend. Tijdens de voorjaarsdroogte stonden drie dieselgeneratoren dag en nacht te ronken om de te lage grondwaterstand nog verder te verlagen. Zijn wij allen (stuurgroep, gemeenten, ZLTO en Maashorstboeren) niet in staat om dit tegen te houden. Helaas, blijkbaar niet, gezien de vele uitbreidingen die dit bedrijf dit jaar weer gerealiseerd heeft.

Toerisme moet een sterke drager worden in dit gebied, maar houdt toerisme in dat een bedrijf uit Nistelrode van die rare auto's door de Maashorst moet laten rijden?

Het gebied tussen de golfbaan en de Voortweg is door de gemeente Uden aangewezen als ontwikkelingsgebied. Wat hieronder verstaan moet worden is ons nog steeds niet duidelijk. Wij pleiten al jaren om dit gebied als compensatiegebied in te richten voor de natuur die moest gaan wijken voor het ziekenhuis. Gezien de samenstelling van het college, vrezen wij ook hier dat een toenemende verstening zal plaatsvinden. Ook de gemeente Uden heeft het Maashorstmanifest ondertekend.

We zien jammer genoeg dat in economisch krimpende tijden de natuur zwaar onder druk komt te staan. Ik hoop echter toch dat de stuurgroep zich vasthoudt aan zijn eigen Maashorstmanifest. Misschien kan de realisatie iets minder snel uitgevoerd worden, maar van uitstel moet geen afstel komen. Het gebied is nog lang niet klaar. Uit onze inventarisatiegegevens blijkt helaas dat de laatste jaren de natuurontwikkelingen niet of nauwelijks toenemen. Sterker nog, een heleboel soorten staan ook hier zwaar onder druk. Het kan en mag niet zo zijn dat de positieve ontwikkelingen die gedaan zijn nu verwateren. Hopelijk komen er betere tijden, de Maashorst verdient het.

Jan-Willem Hermans (Voorzitter Vogelwacht Uden e.o.)

Vogel in de Maashorst... 'de Purperreiger'

We zien de laatste tijd steeds meer Purperreigers doortrekken op onze telpost. Vandaar dat we deze soort nu eens belichten. In het Latijns is de benaming Ardea Purpurea. Het zal je niet verbazen dat deze vogel purperkleurig is. Het is een grote, logge en vaak donker lijkende reiger. In de vlucht te

onderscheiden van een Blauwe Reiger door de diep omlaag gehoekte keelzak (S-bocht), die bij een Blauwe Reiger veel ronder is. Ook de wat smallere vleugels en de lange tenen zijn kenmerken die in de vlucht te zien zijn.

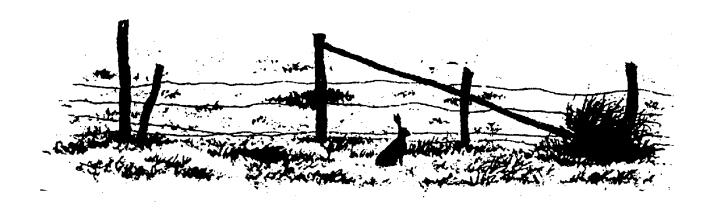
De Purperreigers die in Nederland broeden zijn de meest noordelijke binnen Europa. Ze trekken naar West-Afrika, ten zuiden van de Sahara. In de jaren 70 zijn de aantallen in Nederland behoorlijk omlaag gegaan (van 900 paar tot 220 paar). Dit heeft met de droogte in de Sahel te maken. De laatste jaren gaat de stand echter weer omhoog en dat kan verklaren waarom we ze meer over onze telpost zien. De vogels broeden in Noordwest-Overijssel, Utrechts-Hollandse veenweidegebieden (o.a. Zouweboezem) en de Vechtplassen. In Nederland vind de najaarstrek plaats tussen half juli en half september, met een piek halverwege augustus. De oudere vogels trekken eerder weg dan de jongen. In 2010 hadden we op de telpost 3 exemplaren kunnen zien en wel op 9 augustus en 2 en 3 september. Dit jaar zagen Toy Janssen, Chris van Lieshout,

William van der Velden en Jan Verhoeven op 7 augustus om circa 11.00 uur een vogel overvliegen. Op dezelfde dag om circa 14.00 uur kwamen twee vogels over welke door Toy Janssen en Henk van den Acker zijn vastgelegd. Dus drie op één dag, een record voor de telpost. Hier bleef het niet bij, ook op 15 augustus zijn twee overvliegende vogels waargenomen door Harry Claasen, Marc Gottenbos en Toy Janssen. Begin september zijn er nog geen meldingen, maar wie weet. Ook in het begin van het telseizoen is er altijd wat te zien. Het duurt wat langer, maar het geduld wordt vaak beloond met fraaie vogels. Dus als je een paar uurtjes hebt, kom dan naar de telpost.

Purperreiger (foto Marc Gottenbos)

Jan-Willem Hermans

'De Vogelkieker' naar Utopia en Bulgarija

Je hebt een e-mail van Peter Noy hoor ik mijn vrouw zeggen terwijl ik voor de televisie zit te kijken naar de Champions League wedstrijd Barcelona - AC Milan (2-2). Voetbal dus! Hallo, zeg ik, houdt het nou leuk, ik zit even van het voetbal te genieten. Peter moet maar even wachten. Ja....., maar het is dringend!

Maar dat het zo dringend was kon ik niet bevroeden. 'Spoed' stond er boven de mail. Bert, je hebt jouw kopij voor de vaste rubriek in het Bruujsel nog niet aangeleverd en ik moet het blad komend weekeinde bij de drukker inleveren, dus er is haast bij. Nou gaf hij even later in zijn mail wel aan dat hij wel erg opportunistisch was geweest door mij een 'vaste rubriek' in het Bruujsel toe te dichten. Ik was me van geen kwaad bewust en...... ik kon nog wel enkele dagen respijt krijgen. Toch een sympathieke jongen die Peter en ik kon dus eigenlijk niet anders dan snel een onderwerp verzinnen en de volgende dag achter de computer kruipen. 'Utopia' werd het.

Inmiddels hebben de meeste van ons hun vakantie(s) er alweer opzitten en zijn we weer volop in de dagelijkse beslommeringen beland. Wat het vogelen betreft zit de siësta er bijna op en breekt er weer een mooie tijd aan. Natuurlijk binnenkort de herfstexcursie naar Ameland. Hopelijk zit de herfst er dan op (die heeft inmiddels lang genoeg geduurd) en krijgen we eindelijk vijf dagen prachtig, droog en zonnig weer. Maar dan wel met heel veel trekkers natuurlijk. Ander weer dus dan afgelopen zomer toen ik een bezoek bracht aan Utopia, een nieuw door Natuurmonumenten aangelegd natuurontwikkelingsgebied van circa 28 hectare met kreken en slikranden voor broeden trekvogels. Het project is gesubsidieerd door het Waddenfonds met de bedoeling de natuuren landschapswaarden in het waddengebied te vergroten en versterken.

Bijkomend neveneffect, ik lees nadeel, is dat de oostkant van Texel aantrekkelijk wordt gemaakt voor toerisme en recreatie. Ik zou zeggen laat de toeristen aan de andere kant van het eiland blijven en in De Koog recreëren. Utopia ligt aan de oostkant van Texel, langs de Waddendijk, binnendijks ten zuiden van De Schorren en is genoemd naar een nabij gelegen boerderij. Utopie, volgens Wikipedia een vrijvertaalde filosofische term uit het Grieks: 'onmogelijke werkelijkheid' en dat is het ook. Bestond het gebied tot 2010 nog uit grasland, inmiddels is het op verschillende hoogtes

Bulgarije: Grauwe Vliegenvanger

(dieptes) afgegraven en zijn er op enkele plaatsen tientallen tonnen aan schelpen gestort, waardoor er schelpenstrandjes zijn ontstaan. Hierop zullen zich steltlopers, sterns en meeuwen vestigen is de verwachting. De verwachting is ook of in ieder geval de bedoeling dat zich in de rietkragen bij de diepere delen rietvogels als Blauwborst, Baardmannetje en Bruine Kiekendief gaan vestigen. De diepere gebieden zullen zouter worden, de hogere zullen zoet blijven zodat een zeer grote diversiteit aan planten en dieren zal ontstaan. Bij hoog water in de Waddenzee zal het gebied dienen als hoogwatervluchtplaats voor vele steltlopers en andere vogels. 's Zomers zullen de graslanden functioneren als broedgebied voor weidevogels, 's winters als foerageergebieden voor Rotganzen en Smienten. Het kwelwater moet de komende tijd het gebied omvormen tot een prachtig natuurgebied met bijzondere planten, waar steltlopers, ganzen en eenden kunnen fourageren, rusten en broeden.

En dat gaat ongetwijfeld lukken; ik heb daar in juli al heel veel vogelsoorten waargenomen. Sterker nog, afgelopen winter liepen bij hoogwater vele steltlopers, waaronder Bontbekplevieren, in het te ontginnen gebied achter de graafmachines te foerageren. Pech had ik wel deze zomer. Enkele dagen voordat ik op Texel aankwam had zich in het gebied de zeldzame Roodkeelstrandloper opgehouden. Een dwaalgast in Nederland waar ik graag een foto van had genomen. Maar ja, je kunt niet alles hebben. Wat ik wel trof is dat de eerste Drieteenstrandlopers uit het hoge noorden inmiddels waren gearriveerd. Ik moest trouwens wel heel goed kijken. Ten eerste

Texel: Drieteenstrandloper

droegen ze nog deels het zomerkleed en ten tweede foerageerden ze tussen het wier op het gedeeltelijk drooggevallen wad nabij Cocksdorp. Heel anders dan die witte bolletjes die ik in maart nog heel snel op het Noordzeestrand voor de golven uit zag rennen op zoek naar aangespoelde diertjes. Maar dat is dan een van de weinige voordelen van een vakantie in het zomerhoogseizoen; dat je heel veel vogels aantreft in zowel het zomer- als het winterkleed. Als je tenminste weer niet al te vroeg bent. Dat was overigens ook het geval met de Bonte Strandlopers, de Steenlopers en de Rosse Grutto's. En om het nog moeilijker te maken natuurlijk nog de onvolwassen kleden en de rui. Ik kon de drietenen van vrij dichtbij, voor mijn doen heel mooi op de foto krijgen. Even gingen mijn gedachten terug naar mei van dit jaar toen we in Bulgarije van vrij dichtbij konden genieten van de Krombekstrandlopers aan het Atanasovskomeer in Burgas. Ook deze waren prachtig te fotograferen. Vandaar ook 'Bulgarija' in de titel hierboven.

Maar, even terug naar Utopia. Het gebied lijkt veel op de andere binnendijkse natuurgebiedjes die zich langs de Waddendijk van Texel bevinden zoals bijvoorbeeld het Wagejot. En het moet allemaal nog veel mooier worden. Ik weet alleen niet of de huidige economische crisis roet in het eten zal gooien maar er ligt een plan van acht natuurbeschermingsorganisaties om op de verschillende Waddeneilanden een reeks van zulke kleine brakke natuurgebieden achter de waddendijken aan te leggen. Deze vormen dan een soort parelsnoer. Utopia wordt dan een zogenaamde 'binnendijkse natuurparel'. Een parel die een bezoek waard is. Er ligt overigens een geweldig hotel, hotel Prins Hendrik, recht tegenover. Aan te bevelen het arrangement Utopia.

Bulgarije: Withalsvliegenvanger

Genoeg over Utopia. Er zijn natuurlijk nog veel meer mooie gebieden op Texel. Wat te denken van bijvoorbeeld een rondwandeling door de Sluftervallei, het Noordzeestrand en vervolgens terug door de duinen en dan een Grauwe Vliegenvanger tegen komen. Ook toen dacht ik even terug aan Bulgarije. Je bent al blij als je er in Nederland één ziet (ik althans), in Bulgarije zagen we er vele. En dan niet alleen de Grauwe-, ook de Kleine-, de Bonte-, de Withals- en de Balkanvliegenvanger zagen we. En enkele kregen we er daar zelfs mooi op de foto.

Die flashback had ik ook even bij de Huiszwaluwen die tegenover ons vakantiehuisje op Texel onder de dakgoten van de overburen nestelden. Later trouwens, het was inmiddels augustus, vernam ik dat het bewijs was geleverd dat kunstnesten voor Huiszwaluwen wel degelijk hun nut bewijzen. Van één van de huizen was namelijk een nest met jongen los geraakt van de dakgoot en naar beneden gekomen. Het nest moest uiteraard als verloren worden beschouwd maar wat nu met die twee jongen die erin hadden gezeten. Door de bewoners van het huis werd snel gehandeld en een kunstnest gehaald bij het Vogelinformatiecentrum Texel aan de overkant van de weg. Dit kunstnest werd opgehangen op de plek van het oude nest en de jonge vogels werden erin gezet. Na enige tijd gingen de oudervogels gewoon over tot het voeren van de jongen, of er niets aan de hand was. Maar dit terzijde

Ook in Bulgarije werden heel veel zwaluwen gezien. Daar dacht ik toen meteen aan. Op een dag troffen we 's morgens vroeg niet ver van ons hotel namelijk een groep Huiszwaluwen aan die in een ondiepe plas nestmateriaal (klei) verzamelde. De vogels propten hun bekken vol met het oranjerode goedje alsof het snoep was. Met z'n drieën (Marc Gottenbos, Mark van Els en ik), lagen we bijna op onze buik om dat schouwspel fotografisch vast te leggen. En......, wat dan leuk is, is dat je eenmaal thuis op de computer pas ziet dat je een foto hebt gemaakt waarvan je geen weet hebt. Een foto (zie onder) met drie soorten zwaluwen in één shot, namelijk een groep Huiszwaluwen waaronder zich dus één Boerenzwaluw en één Roodstuitzwaluw bevindt. Roodstuitzwaluwen kwamen we in Bulgarije veel tegen maar zo tussen die andere 'merken' zwaluwen vond ik toch apart. Apart vond ik trouwens ook de Kleine Vliegenvangers. De andere soorten kregen we nog wel redelijk voor de camera maar die kleine werd wel erg klein op de foto. Dat kwam in mijn geval vooral doordat deze zich wel zo beweeglijk door de struiken voortbewogen dat ik ze niet of nauwelijks voor de lens kreeg. Behalve dan op zeer grote afstand.

Al met al een 'hak op de tak' verhaal, maar het was ook kort dag zal ik maar zeggen.

Groet, Bert van Ginkel (tekst + foto's)

Bulgarije: Huiszwaluwen, Boerenzwaluw en Roodstuitzwaluw

Werkgroep VLU breekt eigen record

De werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU) heeft het afgelopen seizoen vrijwillig landschapsbeheer 2010-2011 haar eigen record verbroken. Was de deelname

vorig jaar 27 personen per werkdag, dit jaar was dat dertig personen per werkdag. Topdagen waren het graven van de honderdste poel, de aanplant van het klimaatbos, het afzetten van een elzensingel en de uitvoering van het actieplan voor de Grauwe Klauwier. VLU coördinator Willem Peters over dit record: "Ik ben bijzonder blij dat we weer meer mensen per werkdag trekken. We willen namelijk niet meer werkdagen per jaar plannen, maar wel meer mensen per werkdag trekken." Woordvoerder Ernest de Groot spreekt van een historisch moment in de historie van de VLU: "Ik ben heel benieuwd of we deze hoge deelname vast kunnen houden. We gaan het overigens wel proberen. We willen vooral meer jeugd actief zien te krijgen in het landschap."

Veel werk verzet

In twaalf werkdagen werden er door 360 vrijwilligers landschapsbeheer 2 poelen gegraven, 25 knotwilgen geknot, 15 knotbomen gepoot, 70 meter elzensingel afgezet, 100 meter eikenhakhoutwal afgezet, 21.700 stuks bosplantsoen aangeplant, 15 laanbomen en 25 vruchtbomen geplant, 0,3 ha grasland gehooid en 600 meter beukenhaag geknipt. Hierdoor ziet het Udense landschap er weer een stukje fraaier uit en is de bijbehorende natuurwaarde voor flora en fauna verder versterkt.

VLU 10x actief in het landschap

Ook het komend seizoen organiseert de VLU weer tien gevarieerde werkochtenden. De VLU zorgt voor gereedschap, koffie/thee en koek. Iedereen is van harte welkom om een keer mee te helpen. Het is gezond, leerzaam en gezellig. Voor nadere informatie, het jaarprogramma of haardhout kun je terecht bij Willem Peters (0413-252529) of Ernest de Groot (0413-251370).

Namens Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU) Ernest de Groot (subcoördinator, voorlichting/PR)

Er wordt veel werk verzet, VLU zorgt voor de innerlijke mens

Jaarprogramma werkseizoen VLU 2011-2012

Werkgroep Vrijwillig Landschapbeheer Uden (VLU); 10 x actief

De werkgroep VLU houdt zich bezig met aanleg, herstel en onderhoud van kleine landschapselementen, zoals singels, poelen en knotwilgen. De VLU heeft voor het werkseizoen 2011-2012 een dialezing, tien werkdagen en een excursie gepland. Er zullen tijdens deze tien werkdagen diverse beheerswerkzaamheden worden uitgevoerd aan/bij verschillende soorten kleine landschapselementen op Bedaf, Leijgraaf, Slabroek, Wijstgronden, Vluchtoord en Hengstheuvel. Wellicht zit er ook iets bij voor u! De werkdagen worden op zaterdagochtend gehouden. Ze beginnen om 9.00 uur en worden afgerond om ongeveer 12.15 uur. Om 10.30 uur wordt een koffiepauze ingelast. De vrijwilligers dienen zelf voor gepaste kleding en juist schoeisel te zorgen. De VLU zorgt voor gereedschap, koffie en het afsluiten van aanvullende verzekeringen. De werkdagen zijn zowel inspannend als onspannend en heel gezellig. Wie weet vindt u het ook leuk!

Programma 2011-2012; graven, snoeien, planten, knotten, struinen en maaien!

Nummer	Werkzaamheden	Plaats	Datum	Tijd
-	Jaarvergadering/Dialezing	Groenhoeve	05-09-2011	19.00
-	Opening seizoen Noord-Brabant	Nuenen	17-09-2011	10.00
01	Aanleg/onderhoud kikkerpoel(en)	Uden	15-10-2011	09.00
02	Aanplant evz 'Ruit om Uden'	Egelweg	05-11-2011	09.00
03	Afzetten hakhoutbos	Artillerieweg	19-11-2011	09.00
04	Afzetten hakhoutbos	Artillerieweg	10-12-2011	09.00
05	Herplanten/inboeten in klimaatbos	Patrijsweg	27-12-2011	09.00
-	Halfjaarbespreking	Groenhoeve	09-01-2012	20.00
06	Terugzetten elzensingel	Kooldert/Loo	14-01-2012	09.00
07	Terugzetten eikensingel	Strikseweg	11-02-2012	09.00
08a	Verwijderen opslag heide	Slabroek/Bedaf	10-03-2012	09.00
08b	Inrichting actieplan Kommavlinder	Uden	10-03-2012	09.00
09	Boomfeestdag "Bomen (be)leven"	Uden e.o.	21-03-2012	09.00
-	Opknappen natuurpad	Artillerieweg	14-04-2012	09.00
-	Wandel/Fietsexcursie Start 20j. VLU	Uden e.o.	22-04-2012	10.00
-	Uitwisseling met natuurwerkgroep	Brabant	??-05-2012	09.00
10	Haag knippen kersenboomgaard	Patrijsweg	19-06-2012	18.30

Voorlopig programma rest 2012

10	• •			
Nummer	Werkzaamheden	Plaats	Datum	Tijd
-	Jaarvergadering/Dialezing VLU	Groenhoeve	03-09-2012	19.00
01	Aanleg kikkerpoel	Uden	15-09-2012	09.00
-	Opening seizoen Noord-Brabant	Brabant?	??-10-2012	09.00
02	Herstel kikkerpoel	Uden	13-10-2012	09.00
03	Aanplant evz 'Ruit om Uden'	Uden	03-11-2012	09.00
04	Aanplant Klimaatbos	Uden-zuid	17-11-2012	09.00
05	Afzetten/herinplant hakhoutbos	Groenhoeve	08-12-2012	09.00
06	Terugzetten bosje/singel/knotten	Patrijsweg	27-12-2012	09.00

Contactpersoon werkgroep VLU (voor meer informatie)

Willem Peters, 't Diepe 12, 5404 PJ Uden, 0413-252529, e-mailadres; petersw@home.nl

WELLICHT TOT ZIENS OP EEN OF MEERDERE WERKDAGEN!!

Herfstexcursie naar Ameland 2011 (nog twee plaatsen vrij!)

Met de zomervakantie nog voor de boeg, zijn de plannen voor de herfstexcursie al weer gesmeed. Dit najaar gaan we een vijfdaags bezoek brengen aan het mooie eiland Ameland, dè parel van de Waddeneilanden! Na de voorjaarsexcursie naar Bulgarije (228 vogelsoorten) en Domburg in Zeeland (109 vogelsoorten) kan men van **zaterdag 8 t/m woensdag 12 oktober a.s.** de vogeltrek van nabij aanschouwen. Voor aankomende vogelaars en cursisten is dit dé gelegenheid om wat meer te weten te komen van de wondere vogelwereld en je komt in contact met de supergezellige Vogelwachtsfeer.

Voor ervaren vogelaars, maar ook voor de nieuwe leden, is dit dé kans om met deze unieke meerdaagse Waddenexcursie mee te gaan. Wie eenmaal op de boot van Holwerd naar Nes zit, merkt dat je in een compleet andere wereld komt, een van ruimte, stilte en zilte lucht. In de verte zie je het eiland al liggen. In het westen de Vuurtoren bij Hollum, in het midden de toren van Nes en in het oosten voorbij het dorp Buren 'het Oerduin'. Ongetwijfeld zullen we tijdens ons verblijf op Ameland meer dan honderd vogelsoorten zien en/of horen, waarbij met name de duizenden trekvogels uit noordelijke streken weer de hoofdmoot zullen vormen. Wel een waarschuwing voor nieuwe deelnemers; het Waddenvirus is erg hardnekkig. Als je één keer bent meegeweest, wil je voortaan altijd mee!

Stayokay Ameland

Het onderkomen dat we die periode tot onze beschikking hebben, is de moderne groepsaccommodatie Stayokay Ameland, dat verscholen ligt in een duinpan aan de westkant van het eiland (nabij vuurtoren). Deze luxe ingerichte accommodatie heeft de beschikking over 2- en 4-persoons slaapkamers met eigen sanitair. Het hostel beschikt over een gezellige, ruim opgezette bar met zitjes, restaurant en een serre met open haard. Vanaf deze locatie kunnen we met de fiets het hele eiland verkennen!

Programma en aanmelding:

□ Vertrek : Zaterdag 8 oktober 2011 om 5.45 uur vanaf de Groenhoeve te Uden.

□ Terugkomst: Woensdag 12 oktober 2011 aan het begin van de avond (boot van 14.30 uur).

□ Kosten : De geschatte kosten bedragen € 214,- per persoon.

□ Inbegrepen : Verblijf in 'Stayokay Ameland' op basis van volpension, vervoer Uden-Ameland,

parkeergeld auto's, bagagevervoer, fietshuur (luxe 7-versnellingfiets met vering).

□ Aanmelden : Per omgaande bij voorkeur per e-mail: pknoy@hetnet.nl

of neem telefonisch contact op met Peter Noy, telefoon: 0413-251691.

□ Bevestiging : Alle deelnemers ontvangen medio september gedetailleerde informatie (per e-mail)

met betrekking tot de herfstexcursie naar Ameland (wijze van betalen e.d.).

□ Annulering : In verband met vaste kosten gelden voor deze excursie <u>annuleringsvoorwaarden</u>.

Laat bij opgave het volgende even weten ...:

- □ Je bereid bent om naar en van Holwerd te rijden (brandstofvergoeding € 70,- per auto)?
- □ Wil je een dames- óf herenfiets (luxe fiets met 7 versnellingen, incl. geveerde voorvork en gelzadel)?
- □ Wil graag een elektrische fiets (tegen meerprijs van 17 euro)?
- □ Wil graag vegetarisch eten of speciaal dieet (geen meerprijs)?

Meer informatie over Ameland (natuur, verblijf en recreatie) kun je terugvinden op de website: www.ameland.nl. Daarnaast kan men meer informatie over de natuur van Ameland terugvinden op: www.vvvameland.nl (klik op 'Ameland'). De groepsaccommodatie: www.stavokav.com/ameland.nl.

Meld je vandaag nog aan, er zijn nog twee plaatsen vrij > last-minute bedrag van € 195,- p.p.!

Peter Noy

Ameland, een veelzijdig eiland

Ameland is te bereiken met de veerdienst, die vanuit Holwerd binnen drie kwartier de aanlegsteiger van Nes bereikt. Het eiland is 23 kilometer lang en 4 kilometer op zijn breedst en heeft op dit moment ruim 3.500 inwoners. Zij hebben zich gevestigd in de dorpen Hollum, Ballum, Nes en Buren (van oost naar west). Alle dorpen op Ameland zijn tot beschermd dorpsgezicht verklaard. Men treft er veel fraai gerestaureerde commandeurswoningen die gekenmerkt worden door een dubbele, uitstekende richel in de voorgevel. Aan de rand van het dorp Buren staat het bronzen beeldje van Rixt, de heks van 't Oerd. Het verhaal gaat dat zij met lichten schepen misleidde waardoor zij strandden. De grootste blikvanger van het eiland, de vuurtoren, werd in 1880 opgetrokken en is met zijn lichtsterkte van 4,5 miljoen kaars één van de sterkste ter wereld!

Baardman

De natuur op Ameland

Moeder natuur heeft Ameland rijkelijk bedeeld. Menig natuurliefhebber brengt op het eiland zijn dagen ver van de bewoonde wereld door. Op het gebied van landschappen is het eiland erg veelzijdig. De weidse stranden, de duinenrijen, het bos of het Wad hebben elk hun specifieke vegetatie. Gewapend met verrekijker en flora- en faunaboek genietend van de ongereptheid van de natuur, gaat voor velen een nieuwe wereld open. Ten noorden van Nes liggen de twee belangrijkste bosgebieden van het eiland, te weten het Nesserbos en de Brikse Duinen. Niet alleen een plek voor de mezen en Boomkruiper maar ook voor fraaie paddenstoelen zoals russula's, vliegenzwammen en kluifjeszwammen. In het zuiden treffen we in de polder weilanden aan die een prima verblijfplaats vormen voor duizenden Rotganzen en diverse weidevogels zoals de Kemphaan, Kievit, Goudplevier en Wulp. En dan... over de dijk het Wad op, een waar eldorado. Tienduizenden trekvogels doen zich hier te goed aan de voedselrijkdommen van de Waddenzee. Nadat ze hier zijn opgevet kunnen ze hun reis naar het verre Zuiden voortzetten. Bij opkomend tij is dit de ideale plek om Bergeenden, Scholeksters, Rosse Grutto's, Bonte Strandlopers, Tureluurs, Kluten, Steenlopers en nog veel meer van dichtbij te bekijken. Een telescoop is hier een onmisbaar instrument voor een rechtgeaarde vogelaar! Aan de noordzijde van het eiland ligt het kilometerslange en soms honderden meters brede strand met daarachter de zee. Langs de waterlijn trippelen hier de Drieteenstrandlopers driftig heen en weer en boven de zee ziet men regelmatig slierten Eidereenden voorbij komen. Met een beetje geluk kan ook de Jan van Gent op de soortenlijst worden bijgeschreven.

Het Oerd

In het oostelijke, onbewoonde deel van Ameland ligt 'Het Oerd'. Dit typische slufterlandschap is sinds 1938 een natuurmonument en is zeer de moeite waard om eens met de fiets naar toe te gaan en dan lekker doorheen te sjouwen. Wel met goed schoeisel want het kan er in de herfst soms wat nat en drassig zijn. Tijdens het broedseizoen zijn sommige delen van het gebied afgesloten voor publiek. Er broeden meer dan zestig vogelsoorten en er is een rijke plantengroei gevarieerd door de grote afwisseling in het landschap. Het Oerd is een oud begroeid duingebied met enkele hoge duinen en vochtige duinvalleien. De Velduil broedt er en het lamsoor is er aan het eind van de zomer talrijk. In het gebied is een kolonie Zilvermeeuwen gevestigd van zo'n 3.300 broedparen. Daarnaast zijn er nog meer meeuwsoorten, waaronder de Stormmeeuw en ook de Britse Mantelmeeuw. De omgeving is ook ideaal voor de Blauwe en Bruine Kiekendief. Iets oostelijker ligt het kweldergebied, de Hôn. Grote delen van dit gebied zijn in de loop van de tijd droog komen te staan en bieden nu tijdens de vloed een vluchtplaats voor duizenden vogels.

Peter Noy

Activiteiten werkgroepen Vogelwacht Uden e.o.

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dialezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal werkgroepen, te weten:

WERKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Arend Vermaat, telefoon: 0413-377116

WERKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverzwaluwenwand op de voormalige grindafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverzwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverzwaluwenwand en observatiehut. Op verzoek is een gratis brochure verkrijgbaar met daarin alle details over de bouw e.d.

Coördinator Marc Poulussen, telefoon: 0413-274046

WERKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de werkgroep de beschikking over ca. veertig kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Alle broedgegevens worden geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Daarnaast het geven van advies aan belangstellenden.

Coördinator John Opdam, telefoon: 0413-255179

WERKGROEP NESTKASTEN

Deze werkgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name holenbroeders, zoals Koolmees, Pimpelmees en Zwarte Mees, Gekraagde Roodstaart, Vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over zo'n zeshonderd nestkasten. Tevens het inventariseren en administreren van broedgevallen.

Coördinator Leo Ballering, telefoon: 0413-368248

WERKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een zestal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van nestkasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk, Wespendief en Boomvalk.

Coördinator William van der Velden, telefoon: 0413-343308

WERKGROEP CLUBBLAD / PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruujsel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht in een oplage van ca. 300 exemplaren. Hierin is veel te lezen over de diverse activiteiten binnen de vereniging. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in de dag- en weekbladen, kabelkranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Noy, telefoon: 0413-251691

WERKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, telefoon: 0413-252529

WERKGROEP JEUGDVOGELWACHT UDEN E.O.

De Jeugdnatuurgroep is een zelfstandige werkgroep binnen Vogelwacht Uden. Zij is bedoeld voor jongeren tussen de tien en vijftien jaar en heeft als doel de jeugd kennis te laten maken met alle facetten van de natuur. Een keer per maand op zaterdagmorgen trekt men het veld in om naar vogels te kijken, bomen te herkennen of paddenstoelen te zoeken. Men tracht het besef en waardering voor de natuur bij de jeugd te vergroten.

Coördinator Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586

WERKGROEP SENIOREN.

Een actieve groep senioren binnen de Vogelwacht die iedere maandagmorgen in de Maashorst gaat wandelen voor het sociale contact maar ook om van de natuur (flora en fauna) te genieten. Daarnaast wordt assistentie verleend bij het maken van diverse soorten nestkasten en helpt men mee met de verschillende werkgroepen. Ook wordt ondersteuning verleend bij het uitvoeren van inventarisatiewerkzaamheden. De minimum leeftijd voor deelname is 55 jaar.

Coördinator Wil Verbossen, telefoon: 0413-268414

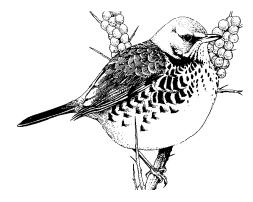
WERKGROEP NATUUR & MILIEU

Een gezamenlijke werkgroep met het IVN-Uden. Het doel van deze werkgroep is om natuur- en milieuplannen van bijvoorbeeld de Gemeente Uden of provincie te toetsen en van commentaar te voorzien. Kansen en bedreigingen op natuurgebied worden besproken en waar nodig actie ondernomen. Daarnaast wordt onder andere flora- en faunaonderzoek verricht in de verschillende natuurgebieden met als doel het geven van beheeradviezen.

Coördinator Albert van Rosmalen, telefoon: 0413-260126

Doe mee en meld je aan!

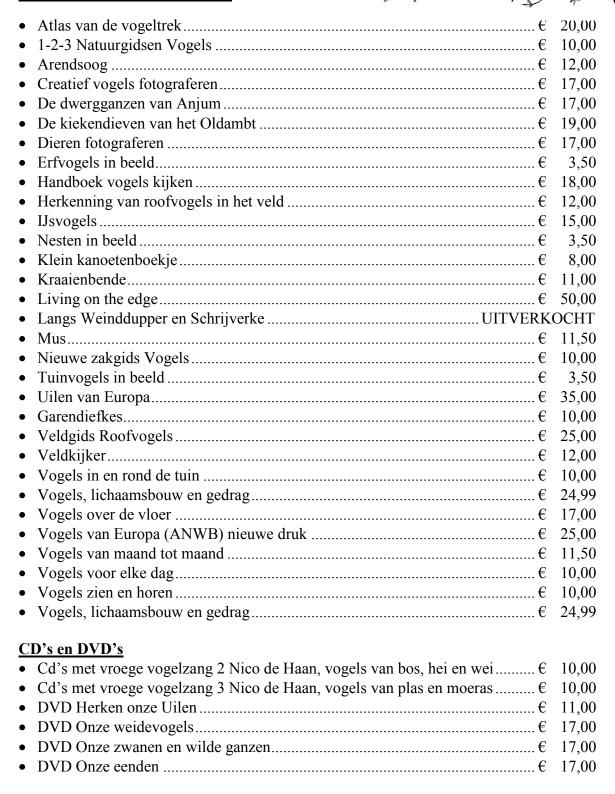
Iedere werkgroep kan wel extra hulp gebruiken. 'Vele handen maken immers licht werk'. Wanneer je interesse hebt om mee te doen of eerst meer informatie wilt hebben, neem dan telefonisch contact op met de desbetreffende werkgroepcoördinator. Zij staan je graag te woord (alvast bedankt)!

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Mogelijk kunt u iemand verrassen met één van de onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van Vogelwacht Uden e.o. Zoals u ziet, is het aantal artikelen afgenomen, heeft u nog ideeën?

Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

Verrekijkers:

verient ners.	
• Bresser Hunter 8x40 €	30,00
• Outdoor Olivon Club 10x42€	109,00
• Optisan Cobra 10x42 €	65,00
Andere artikelen:	
Vogelwacht Uden sticker €	0,00
• Mooie geborduurde Vogelwachtsticker (geel/blauw embleem) €	1,00
• Vogelwachtspeldje (een "must" voor leden)€	5,00
• Riemenstelsel voor kijker of fototoestel (harnes) €	12,00
• Voedersilo metaal 20 cm hoog€	9,00
• Voederhuis€	10,00
• Webcam €	9,99

Verjaardagskalender €

Coördinator Vogelwacht-Winkel:

Jacques Raats, Maasstraat 65 te Veghel

Telefoon: 0413-369388 (voor afspraak van tevoren even bellen)

Kijk ook eens op www.vogelwachtuden.nl en klik op 'algemeen', daar vind je de winkel.

Uitdagingen zijn er om aangenomen te worden

"Als een uitdaging niet wordt opgepakt en aangenomen, dan is er geen uitdaging!"

Binnen de Vogelwacht liggen de uitdagingen voor het oprapen. Enkele worden opgenomen maar er blijven er toch nog opvallend veel liggen. De uitdaging waar niemand zin in heeft, is de winkel voortzetten. Deze uitdaging biedt nu net zoveel meer dan de meeste mensen zien. Natuurlijk kost het tijd en energie. Maar er komt enorm veel voor terug. Kijk alleen maar naar de prijzen, het geeft toch een kik wanneer jij artikelen kunt leveren ver beneden de adviesprijs. Ook is het leuk om steeds weer op zoek te mogen zijn naar nieuwe boeken, artikelen voor de winkel waarvan jij inschat dat je ze verkoopt. Een mooi voorbeeld is het riemenstelsel voor de

5.00

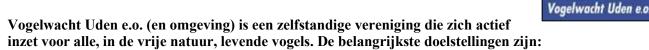
Wie durft de uitdaging aan?

kijker of camera. Voor de prijs, waarvoor je ze in de winkel van de Vogelwacht kunt kopen, kun je ze nergens in Nederland, België of Duitsland kopen. Sterker nog, wil je ze ergens kopen dan zul je goed moeten zoeken om ze te kunnen kopen. Alle artikelen in de winkel krijg je bovendien als eerste in de handen, de artikelen kun je op je gemak bekijken.

Voor mij blijft de vraag wie de uitdaging durft aan te nemen om de goed draaiende winkel, compleet met een overzicht van de verkopen en de leveranciers van de artikelen, over te nemen. Tot op heden heeft mijn oproep geen respons opgeleverd. Je zou bijna denken dat de 350 medeleden denken dat die winkelbeheerder hartstikke gek is om zich uit te sloven voor die leden. Mogelijk is dat ook zo, maar een vereniging waarin eenieder achterover leunt en wacht tot anderen iets gaan doen, is volgens mij ten dode opgeschreven. Een bloeiende vereniging zoals de Vogelwacht, daarin worden uitdagingen toch altijd opgepakt! Of niet soms?

Jacques Raats

Wat doet Vogelwacht Uden e.o.?

- Directe bescherming van vogels en hun biotoop.
- Het behouden en creëren van nestgelegenheid voor vogels.
- Belangstelling kweken voor vogels bij een groot publiek.
- Deelname aan landelijke en provinciale activiteiten m.b.t. vogelstudie en inventarisatie.

Om de doelstellingen te realiseren worden tal van activiteiten georganiseerd, waaronder:

- Publiekswandelingen zowel in het Udense Maashorstgebied als de omliggende dorpen.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden in Nederland en ook daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, de Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Houden van lezingen voor scholen, verenigingen en instanties.
- Geven van voorlichting op tentoonstellingen en open zondagen.
- Verzorgen van publicaties in diverse media en tijdschriften.

Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijke hulp aan de vogels door middel van:

- Het plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van kleinschalige natuurgebieden in Uden en omgeving.
- Beheer en onderhoud van de kunstmatige oeverzwaluwenwand op het Hemelrijk.
- Het plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoedering aan vogels in nood (in geval van strenge en langdurige vorst).

Andere activiteiten van de Vogelwacht zijn:

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten aanzien van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van Vogelwacht Uden, I.V.N.-Uden en de Kinderboerderij het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, de Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- In samenwerking met het I.V.N.-Uden actief deelnemen aan het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (V.L.U.). Het behouden en herstellen van kleine landschapselementen in Uden e.o.
- Het samenstellen en uitgeven van een eigen verenigingsblad "Het Bruujsel".

Vogelwacht Uden werkt samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:

- Inventarisaties, waaronder het Broedvogel Monitoring Project (B.M.P.), wintervogeltellingen en de Vogeltrek-teldag in de Maashorst.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de (nieuwe) Vogelwet.

Wilt u actief meedoen of een financiële bijdrage geven?

- De jaarcontributie bedraagt € 14,- per persoon.
- Gezinsleden betalen € 6,-.
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt € 2,50.
- Per adres ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujsel".

Voor inlichtingen en lidmaatschap:

- Secretariaat: José Escher, Kruisstraat 13 - 5388 CH NISTELRODE. Telefoon: 0412-650180 of E-mail: secretariaat@vogelwachtuden.nl

Website Vogelwacht Uden: www.vogelwachtuden.nl

Clubgebouw: De Groenhoeve, Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij). Telefoon: 0413-250047.

Dé specialist voor technische functies

- **Opdrachtgevers** kunnen vacature(s) voorleggen aan Nobru waarna zij zich toelegt op het, binnen de gestelde termijn en budget, adequaat vervullen van de personeelsbehoefte.
- Werkzoekenden met een technische of technisch/commerciële achtergrond kunnen bij Nobru terecht voor advies en bemiddeling naar een duurzame baan bij een van haar opdrachtgevers.

De belangrijkste vakgebieden waarbinnen Nobru Technisch Personeel werkzaam is, zijn: Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Bouwkunde en Civiele Techniek.

Nobru Technisch Personeel B.V. Rondweg 73 (Poort van Uden) Postbus 73 5400 AB Uden Telefoon: 0413-243610 Fax: 0413-243615 E-mail: info@nobru.nl Internet: www.nobru.nl

premium honden & katten voeders,

ZO'N KWALITEIT; ZO VOORDELIG!!

www.4feedt.nl

Onder andere in ons assortiment: 20 kg Senior krokant: € 29,80 20 kg Superieur Krokante brok: € 26,50 20 kg Superieur Kip & Rijst (Premium): € 28,20 20 kg Superieur Puppy brokjes: € 35,10 15 kg Superieur Lam & Rijst (hypoallergeen): € 24,70 10 kg 6-Mix kattenbrokjes: € 19,50

en vele andere soorten; ook alles in 10 kg verpakkingen

Gratis bezorgservice in Uden, Oss, Veghel, Nijmegen, Wijchen en omgeving!

U bent ook van harte welkom in onze winkel: Honden & Katten Speciaalzaak 4FEEDT Volkelseweg 26 - 5405 NA Uden

Kijk eerst op www.4feedt.nl voor de openingstijden!!

Meer informatie en VOORDELIG on-line shoppen (> 1.000 artikelen):

www.4feedt.nl

Of vraag een folder aan: 0413 - 266 398

Alle tuinartikelen, tuinontwerp, aanleg en onderhoud van tuinen

Tuincentrum De Kleuter Goorkensweg 1 - UDEN

Telefoon: (0413)261078 Fax: (0413)252323 E-mail: info@dekleuter.nl Internet: www.dekleuter.nl

Voor boeken en tijdschriften gaat u naar:

Boekhandel Bert van der Heijden

Mondriaanplein 12, 5401 HX UDEN

Telefoon: 0413–260907
Internet: www.libris.nl
E-mail: bertheijden@libris.nl

Gordijnen vloerbedekking binnenzonwering raamdecoraties enz.

Neringstraat Oost 7-9 5401 GM Uden Tel.:0413-250510 Fax.:0413-247210

www.vloerenraam.nl

Een huiscollectie Impressions; een collectie met veel keus en kwaliteit, speciaal voor u geselecteerd en vervaardigd. WELKOM

'De Bloemenkelder'

Botermarkt 7
5404 NV UDEN

Tel.: 0413-267988 Fax: 0413-257584

Onderdeel van The Florist Bloemen en Planten
Voor meer informatie:
www.theflorist.nl

Botermarkt 7, 5404 NV Uden, Tel.: 0413 - 26 79 88

Thuis in wonen

Atriensis B.V.
Insulindelaan 124
Postbus 842
5600 AV Eindhoven
Telefoon: 040-2367859
Fax: 040-2364278

E-mail: info@atriensis.nl
Webite: www.atriensis.nl

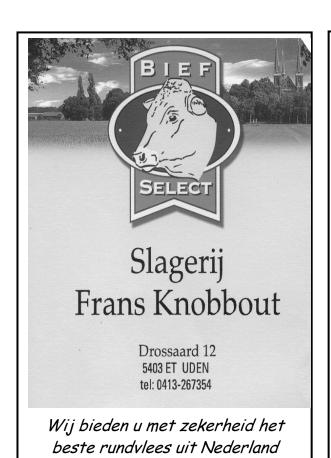
Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Eisenhowerweg 22 5466 AC VEGHEL Tel.: 0413-377744

Fax: 0413-354755

COCK ULAND de fietsenwinkel

Drossaard 47 5403 ES Uden Tel. 0413-267088

Duifhuizerweg 8 5406 TB Uden

Tel. 0413 363785 Fax 0413 342047

Voor al uw agrarisch

Tweewielers Wim de Wilt v.o.f. Kerkstraat 4, 5401 BE UDEN

> Telefoon: 0413-262620 Telefax: 0413-255560

E-mail:

tweewielerswimdewilt@gmail.com

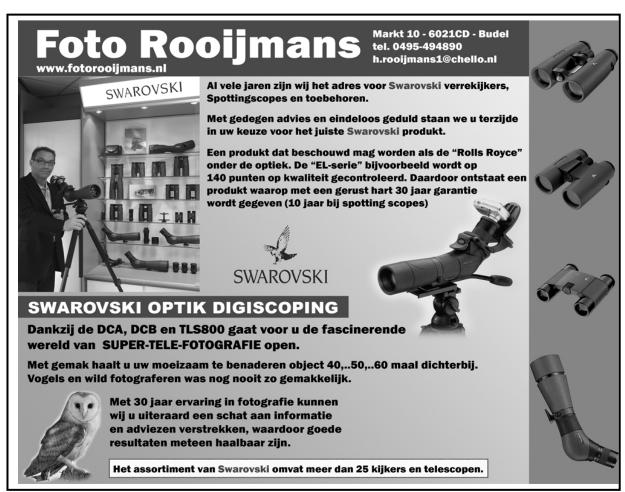

Foto de Vakman

Echte foto speciaalzaak met internet prijzen

Marktstraat 10 - Uden Telefoon: 0413-263695 E-mail: verkoop@fotodevakman.nl

foto de Vakman

Marktstraat 10 5401 GH Uden

Spoorstraat 16 6602 AZ Wijchen

Deskundig advies lage prijzen

www.fotodevakman.nl
voor wie goedkoop een camera wil kopen....

Hans van den Heuvel Machinale Timmerwerken

Drossaard 14-18

5403 ET UDEN Telefoon: 0413-267837

Voor al uw binnen- en buitendeuren

Leurke 2A 5427 EE BOEKEL

Tel.: 0492-323861 Fax: 0492-324013

Website: www.heuveldeur.nl

